

"55. srečanje mladih raziskovalcev Slovenije 2021"

Osnovna šola Janka Padežnika Maribor,

Iztokova 6, 2000 Maribor

RADIO KAKADU – ZA MULCE

Raziskovalno področje: APLIKATIVNI INOVACIJSKI PREDLOGI IN
PROJEKTI

Mentorici:

Nevenka Pušnik

Andreja Simić

Avtorja:

Jošt Hölbl

Staš Sitar

Maribor, 2021

POVZETEK

Leto 2020 je zaznamovalo pouk v slovenski šoli. Naenkrat smo učenci in učitelji ostali doma, pouk pa se je odvijal na daljavo. Učitelji so iskali svoje možnosti, učenci smo se trudili narediti, kar smo v danih okoliščinah lahko. Mediji so postali vez med nami. Vodilno vlogo je prevzel internet, pridružila se je Televizija Slovenija z izobraževanimi oddajami. Pogrešali pa smo radio, zato smo se odločili raziskati ta medij in spodbuditi njegovo izobraževalno vlogo.

Ob spoznavanju delovanja radia in obiska radijske postaje, z intervjuji ter anketami bomo naredili osnutek izobraževalnega programa za učence prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja, ki se bi lahko predvajal dnevno na radiu.

Pripravili in posneli bomo primere radijskih iger in oddaj za učence prve triade, s temami, ki omogočajo splošno poučenost. S predvajanjem strokovno pripravljenih vsebin, bi pridobile tako radijske postaje, kot ljudje, ki živijo v manj spodbudnem okolju, ne zmorejo pomagati svojim otrokom pri učenju.

KLJUČNE BESEDE

radio, razredni pouk, učenje na daljavo, vzgoja za medije

ABSTRACT

The year 2020 marked classes in Slovenian schools. Suddenly, students and teachers stayed at home, and classes took place at a distance. The teachers were looking for their options; the students were trying to do what we could in the given circumstances. The media has become a link between us. The leading role was taken by the Internet, joined by Televizija Slovenija with educational shows. However, we missed radio, so we decided to explore this medium and promote its educational role.

While getting to know the operation of the radio and visiting the radio station, through interviews and surveys, we will make a draft of an educational program for students of the first educational period, which could be broadcast daily on the radio.

We will prepare and record examples of radio plays and shows for first triad students, with topics that enable general knowledge. By playing professionally prepared content, the gain would be both for radio stations and people living in a less stimulating environment, unable to help their children learn.

KEY WORDS

radio, elementary education, distance learning, media education

ZAHVALA

Iskrena hvala mentoricom za vsako vzpodbudno besedo, podporo in navdušenje ob nastajanju naše naloge. Zahvaljujemo se vsem, ki so skrbno izpolnili anketni vprašalnik in izrazili svoje mnenje o učenju preko radijskih valov. Posebna zahvala gre vsem zunanjim strokovnjakom, ki so opogumljajoče prisluhili našemu predlogu in nam s koristnimi nasveti pomagali pri razvijanju ideje. Vse to je vodilo do realizacije inovacijskega predloga.

KAZALO VSEBINE:

POVZETEK	2
ABSTRACT	3
ZAHVALA.....	4
1 UVOD	8
1.1 Namen in cilj inovacijskega predloga	8
1.2 Hipoteze inovacijskega predloga.....	9
1.3 Predvidena nova spoznanja.....	9
1.4 Metodologija	9
1.4.1 Delo z viri in literaturo.....	9
1.4.2 Terensko delo	10
1.4.3 Intervju	10
1.4.4 Anketni vprašalnik	10
1.4.5 Obdelava podatkov	10
1.5 Učenje na daljavo	11
1.6 Mediji ali občila	11
1.7 Vzgoja za medije.....	12
1.8 Radio.....	13
2 RAZISKOVALNI DEL	14
2.1 Analiza obstoječega stanja	14
2.2 Priprava radijske oddaje za učence prve triade	16
2.2.1 Slovenski jezik.....	18
2.2.2 Matematika	19
2.2.3 Spoznavanje okolja.....	19
2.2.4 Glasbena umetnost	20
2.2.5 Likovna umetnost	20
2.2.6 Šport.....	21
2.2.7 Tuji jezik.....	21
2.3 Rezultati ankete.....	22
3 RAZPRAVA	33
3.1 Interpretacija pridobljenih podatkov	33
3.2 Vrednotenje hipotez.....	34
3.3 Samoevalvacija raziskovalnih metod in raziskovalnega dela	35
4 SKLEP.....	37
5 DRUŽBENA ODGOVORNOST.....	38

6 VIRI IN LITERATURA	39
7 PRILOGE.....	41
Priloga 1: Anketa za otroke	41
Priloga 2: Anketa za odrasle	43
Priloga 3: Dopis z Radia Slovenija	46
Priloga 4: Intervju z Borom Greinerjem.....	47
Priloga 5: Intervju z gospo Marinko Bečela	49
Priloga 6: Intervju z učiteljico A. L.	52
Priloga 7: Intervju z učiteljico K. Č.	54
Priloga 8: Učitelji tujih jezikov	55

KAZALO GRAFOV:

Graf 1: Kateri razred obiskuješ?.....	22
Graf 2: Ali poslušáš radio?	23
Graf 3: Katero radijsko postajo poslušáš?	23
Graf 4: Katere predmete bi se lahko učil s pomočjo radijske postaje?	24
Graf 5: Kdo vse bi lahko sodeloval v oddaji s poukom?	24
Graf 6: Ali bi ti sodeloval v radijski oddaji?	25
Graf 7: Pri pouku katerega predmeta bi želel sodelovati?.....	25
Graf 8: Ali bi tvoji sošolci poslušali pouk na radiu?	26
Graf 9: Starost	26
Graf 10: Koliko vaših otrok se izobražuje na daljavo?	27
Graf 11: Katere razrede obiskujejo vaši otroci?	27
Graf 12: Ali poslušate radio?	28
Graf 13: Ali bi poslušali pouk na radiu?	28
Graf 14: Ali menite, da bi radijski izobraževalni program lahko dopolnil šolski pouk?	29
Graf 15: Ali menite, da bi otroci od 1. do 3. razreda poslušali radijske oddaje z učno vsebino?	29
Graf 16: Katere vrste oddaj se vam zdijo primerne za izvedbo pouka na radiu?.....	30
Graf 17: Vsebine katerih predmetov bi lahko predvajali v različnih tipih radijskih oddaj?	30
Graf 18: Ali menite, da je učenje s poslušanjem koristno za vašega otroka?	31

KAZALO TABEL:

Tabela 1: Dobre in slabe strani učenja na daljavo	11
Tabela 2: Radio	14
Tabela 3: Televizija.....	15
Tabela 4: Internet	16
Tabela 5: Načrtovanje oddaj	17
Tabela 6: Šolski predmeti in radijske oddaje	31

1 UVOD

V preteklem šolskem letu smo bili učenci, dijaki, študentje in seveda učitelji pred veliko preizkušnjo. Soočiti smo se morali z novim načinom učenja. To je bil za vse nas popolnoma nov izziv. Menimo, da nikomur ni bilo lahko in da smo vsi bili postavljeni pred popolnoma nov način komunikacije, iskanja virov, samostojnega dela upravljanja z viri informacij ter se morali naučiti učiti.

Pri vsem tem smo imeli veliko razumevanja odraslih in čustvene podpore. Tehnično znanje smo skupaj z učitelji pridobivali sproti in se medsebojno učili. Imeli smo učbenike in domačo zbirko knjig. V družini in širši družbi je bilo veliko pojasnjevanja situacije, medijih so dnevno poročali o novostih, na Televiziji Slovenija so vzpostavili izobraževalno oddajo z vsebinami za otroke in mlade, ki smo naenkrat ostali doma. Naš glavni medij učenja in druženja pa je postal internet, ki je omogočil spletne učilnice, videokonference, e-učbenike, elektronsko pošto in aplikacije, s pomočjo katerih so nam učitelji poskušali razložiti učno snov. Mediji so tako postali naši sopotniki tekom celega dneva in še dlje v noč.

Ob kritičnem opazovanju medijskega prostora smo pogrešali radio s svojo izobraževalno vlogo. Menimo, da se ob zabavi in novicah najde prostor tudi za znanje. Prav zato je nastala ideja, da bi ta medij uporabili za podporo učenju. Ob izbranih gostih in vključevanju učiteljev razrednega pouka bi lahko vsak dan pripravili krajšo oddajo za učence prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja. Otroci bi se lahko aktivno vključevali ali pa le poslušali prispevke ter se o njih pogovarjali s svojimi domačimi, ki bi jim tako lažje pomagali pri učenju. Povečali bi motivacijo za šolsko delo, saj bi učna snov postala del vsakdana, ne pa skrb otrok, starih pet do devet let, ki bi svoj čas najraje izkoristili za igro.

1.1 Namen in cilj inovacijskega predloga

Po izkušnjah spomladanskega učenja na daljavo smo pretresli svoje izkušnje in ideje ter oblikovali inovacijski predlog, ki bi izkoristil neslutene možnosti radijskih valov, njihovo razširjenost in dostopnost med ljudmi ter pomagal otrokom, če bi se morali ponovno izobraževati od doma.

Vsakodnevna polurna radijska oddaja, ki bi bila načrtovana v skladu z učnim načrtom in s temami, ki se jih učijo vsi učenci v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju različno poglobljeno, bi izpolnila izobraževalno vlogo radia kot množičnega medija. Večala bi

poslušnost radijskim postajam in zabavne vsebine nadgradila s splošnim znanjem. Otrokom bi dvignila motivacijo ob dneh, ko ne vidijo več smisla v reševanju nalog, poslanih po elektronski pošti, poslušanjem pri videokonferencah in pošiljanjem svojih izdelkov.

1.2 Hipoteze inovacijskega predloga

Pri ustvarjanju inovacijskega predloga smo si zastavili 3 hipoteze:

H1: Otroci prve triade bi poslušali pouk po radiu, če bi se predvajal.

H2: Ustvarjanje pouka po radiu je zanimivo za radijske voditelje, učitelje in učence.

H3: Z različnimi tipi radijskih oddaj lahko izpeljemo pouk za vse predmete v 1 triadi.

1.3 Predvidena nova spoznanja

Inovacijski projekt smo zasnovali z namenom razširiti svoja znanja in se preizkusiti kot aktivni mladi državljani, ki želijo ponuditi inovativne oblike poučevanja. Spoznati želimo, kako deluje radio kot medij in kako ga je mogoče vključiti v proces učenja na daljavo. Zanima nas mnenje staršev in otrok o poučevanju na daljavo in če bi predvajanje pouka po radijskih postajah v tem obdobju dvignilo motivacijo otrok za učenje, jih pripraviti za aktivno soustvarjanje oddaj. Zavedamo se, da bi nov program predstavljal izziv za radijske postaje, vendar menimo, da bi lahko na tak način postaja pridobila večjo poslušnost, ker bo predvajala pouk, ljudje pa bodo ostali na tej postaji še po koncu učnega dela.

1.4 Metodologija

V postopku priprave inovacijskega projekta bomo uporabili različne metodologije. Našteli jih bomo in natančno opisali.

1.4.1 Delo z viri in literaturo

Zaradi družbene situacije in učenja na daljavo smo se večinoma posluževali raziskovanja spletnih virov. Prebrali smo različna avtorska dela (diplomske in magistrske naloge), članke, učni načrt Medijske vzgoje in druga besedila. Vire smo sproti beležili in navajali citate v svojem besedilu. Za lažji uvid v zgodovino medijev smo se poslužili spletne enciklopedije Wikipedija, saj je bilo besedilo strnjeno in lažje razumljivo. Ob vrnitvi v šolo smo pregledali še stare učbenike Vzgoje za medije.

1.4.2 Terensko delo

Pri prvih korakih načrtovanja inovacijskega projekta smo se veselili, da bomo lahko izvedli terensko delo na lokalni radijski postaji in tam doživeli nastajanje radijske oddaje. Ob koncu oblikovanja inovacijskega projekta se nam je želja uresničila. Ob upoštevanju ukrepov smo obiskali lokalno radijsko postajo Radio City in tam spoznali načine dela ter izvedli intervju.

1.4.3 Intervju

V želji čim bolj raziskati možnosti, ki nam jih omogoča radio kot množični medij, smo pripravili različne dopisne intervjuje. Za pomoč smo prosili gospoda Bora Greinerja, ki je odgovorni urednik na radiu City Maribor ter dvema učiteljicama. Ena naša učiteljica je namreč univerzitetna diplomirana novinarka in nam je iz prve roke pojasnila vse o medijih, druga pa je večkrat snemala kratke oddaje z učenci. Vsi so odgovorili na naša vprašanja in nam pomagali pri pripravi naše naloge.

1.4.4 Anketni vprašalnik

Pripravili smo dva anketna vprašalnika za starše in učence. S pomočjo portala <https://1ka.arnes.si/> smo jih posredovali učencem od 1. do 4. razreda naše šole in njihovim staršem. Ta skupina učencev je namreč je v preteklem in tekočem šolskem letu imela izkušnjo izobraževanja na daljavo v 1. vzgojno izobraževalnem obdobju, hkrati pa smo pridobili večji vzorec kot če bi anketirali le učence, ki so letos v 1. vzgojno izobraževalnem obdobju. Pripravili smo tudi nekaj vprašanj odprtega tipa za učitelje tujega jezika in učitelje prve triade naše šole.

1.4.5 Obdelava podatkov

Zbrane podatke, pridobljene s pomočjo ankete, bomo s pomočjo portala <https://1ka.arnes.si/> pregledali, oblikovali v tabele, preračunali v odstotke in grafično prikazali. Odgovore učiteljev in intervjuvanih oseb bomo povzeli in jih uporabili pri interpretaciji rezultatov ter oblikovanju predloga.

1.5 Učenje na daljavo

Učenje na daljavo je v mesecu marcu leta 2020 postalo nekaj vsakdanjega. Učitelji so pripravili seznam ur pouka preko videokonferenčnega kanala Zoom ter pripravili naloge v spletnih učilnicah.

Naša naloga je bila sodelovati pri pouku na videokonferenci in sproti oddajati naloge v spletno učilnico v skladu z dogovorom in navodili učiteljev.

Tabela 1: Dobre in slabe strani učenja na daljavo

DOBRE STRANI	SLABE STRANI
<ul style="list-style-type: none">- več časa za opravljanje nalog- takoj lahko oddaš nalogo- lahko si se samostojno odločal, kdaj boš opravil kateri predmet- prej zaključiš pouk	<ul style="list-style-type: none">- premalo razlag snovi učiteljev- ne slišiš razlage učitelja- težave pri uporabi računalnika in tehnologije, predvsem pri mlajših otrocih- ni osebnega stika z učiteljem- večina učencev je bila prepuščena sama sebi- pomanjkanje stikov z vrstniki pogovorov in druženja- manj kvalitetna prehrana, če staršev ni bilo doma- premalo gibanja

1.6 Mediji ali občila

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika najdemo razlago besede občilo. To je sredstvo za sporazumevanje. Omogoča izmenjavo in posredovanje informacij, komunikacijsko sredstvo. (povzeto po: <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=ob%C4%8Dilo>, pridobljeno: 2. 2. 2021) Prav tako je beseda medij razložena kot komunikacijsko sredstvo, navedeno je časopisje, radio in televizija, ki je namenjeno širši javnosti: elektronski, tiskani mediji. (povzeto po: <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=medij>, pridobljeno: 2. 2. 2021)

Kakovostni mediji so nosilci kulture in njeni soustvarjalci. Nenadomestljivi so kot izvajalci pravice javnosti do obveščenosti, pri razvijanju nacionalne in kulturne identitete ter slovenskega jezika, utrjevanju temeljnih družbenih vrednot, kot so človekove pravice, demokratičnost in strpnost, za razvoj izobraževanja in znanosti, za uveljavljanje kulture javnega dialoga ter utrjevanje pravne in socialne države. V Republiki Sloveniji izvajamo ukrepe za zagotavljanje pluralnosti slovenskega medijskega prostora, s čimer želimo vsem omogočiti dostopnost kakovostnih in raznovrstnih medijskih vsebin. (Povzeto po: <https://www.gov.si/podrocja/kultura/mediji/>, pridobljeno: 34. 11. 2020)

Delovanje medijev je vezano tako na uresničevanje pravice svobodnega izražanja vsake posamezne fizične ali pravne osebe kot tudi na obveznost zagotavljanja resnične in popolne obveščenosti široke javnosti. (Povzeto po: <https://www.gov.si teme/delovanje-medijev/>, pridobljeno: 4. 11. 2020)

Množično komuniciranje je oblika komunikacij, pri katerem množični mediji, kot so tisk, radio in televizija, pošiljajo sporočila množičnemu občinstvu. Komuniciranje prek množičnih medijev je javno, sporočilo pa hitro in odseva dnevno dogajanje. Občinstvo množičnih medijev je veliko, raznoliko in javno. Množični mediji nas učijo, zabavajo, informirajo in nadomeščajo resnično življenje. (Povzeto po: Erjavec, Volčič, 1999)

1.7 Vzgoja za medije

Jana Sedej je v svoji diplomski nalogi napisala, da živimo v času množičnih medijev, ki sooblikujejo naš pogled na svet, otroke spremljajo od rojstva in tako pomembno vplivajo na naš razvoj. Izpostavila je vprašanje, ali smo otroci dovolj medijsko pismeni in kako nam lahko odrasli pomagajo. (Povzeto po J. Sedej: Vzgoja za medije kot izbirni predmet v osnovni šoli, 2005)

Vzgoja za medije je eden izmed izbirnih predmetov, ki jih šole ponudijo za učence v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Razdeljen je na tri poglavja in obravnava ločeno tisk, radio in televizijo. Slednji se pridružuje tudi internet. Izbirni predmet lahko učenci izberejo vsako leto posebej, saj je program nastavljen za tri leta. Na naši šoli v tem šolskem letu ni bil razpisan, zato smo se o njem pozanimali na spletu.

Sedejeva je v diplomskem delu povzela definicijo vzgoje za medije in pravi, da je vzgoja za medije proces medijskega opismenjevanja, ki nam razkrije pogled v ozadje medijev in nas usmerja h kritičnemu sprejemanju medijskih vsebin in k razumskemu in dejavnemu izbiranju

medijev. Uči nas razumeti, kako mediji oblikujejo naše predstave o svetu in sebi, kar je osrednji koncept medijskega opismenjevanja. Vzgoja za medije vključuje branje, pisanje, govorjenje, poslušanje, kritično gledanje in sposobnost oblikovanja lastnih sporočil.

1.8 Radio

Radio je množični medij dvajsetega stoletja in ga uvrščamo med tradicionalne medije. Informacije lahko prenaša najhitreje, vsebinsko bogato, razumljivo, verodostojno najširšemu krogu ljudi. (Erjavec, Volčič, 1999, str. 115)

Za razvoj radia so bili pomembni različni strokovnjaki, naj omenimo najpomembnejše: Heinrich Rudolf Hertz, ki je ugotovil uporabnost elektromagnetnih valov, Nikola Tesla, ki je izumil naprave za oddajo in sprejem brezžičnih elektromagnetnih valov in Guglielmo Macroni, ki je prvi uspešno prenesel zvok brez žice čez Atlantski ocean. (Povzeto po: Erjavec, Volčič, 1999) V Sloveniji je leta 1928 začel oddajati Radio Ljubljana.

Kot najstarejši elektronski množični medij ima nekatere prednosti: hitro sporočanje in ažurnost, fleksibilnost, cenenost in prilagodljiv programski čas. Za radio je pomembna vsebinska naravnost, pri kateri je treba upoštevati zanimanja poslušalcev. Njegova osnovna značilnost je govor, ki pa v večini primerov ni sprotno izražanje misli, ampak sporočanje vnaprej pripravljenih in zapisanih misli. Pri pripravi besedila se je treba držati nekaterih pravil: kratke povedi z logičnimi povezavami, predstavljen dogodek je treba opisati in predstaviti razmere, jezik mora biti razumljiv najširšemu občinstvu in čim manj formalen. Govor novinarja je navadno strnjen v treh minutah.

Na radijskih postajah lahko slišimo različne vrste radijskih oddaj, različnih žanrov. Za naš inovacijski projekt smo izbrali naslednje tipe oddaj:

- glasbena oddaja,
- kontaktna oddaja,
- radijska igra in
- spletna radijska oddaja.

Vsaka lahko s svojimi prednostmi in slabostmi prispeva h kvalitetnemu posredovanju učnih snovi, aktualnosti in aktivnemu vključevanju poslušalcev.

2 RAZISKOVALNI DEL

2.1 Analiza obstoječega stanja

Najprej smo želeli ugotoviti, katere izobraževalne in otrokom namenjene oddaje so bile že prisotne v medijskem prostoru.

Tabela 2: Radio

Radio Hudo! – Radio Slovenija	V soboto med 9. in 11. uro, oddaja o temah, ki so pomembne mladim
Dogajalnik – Radio Slovenija	V soboto ob 10.10, oddaja o aktualnem dogajanju namenjena mladim
Zvedavčki – Radio Slovenija	V soboto ob 9.30 – oddaja o različnih področjih udejstvovanja, namenjena mlajšim otrokom
Mali modreci – Radio Slovenija - Maribor	2- do 3-minutna kratka oddaja o razmišljanju mlajših otrok o družbenih temah
Dobro jutro, otroci – Radio Slovenija	Najmlajši pripovedujejo svoja mnenja o aktualnih dogodkih
Lahko noč, otroci - Radio Slovenija	Pravljice iz domače in svetovne kulture za vsako noč
Megašolski herci – Radio Slovenija - Maribor	Oddaja za osnovnošolce, predstavlja učence, njihove dejavnosti v okviru pouka in v prostem času, njihove šole ... Zanj o poskrbijo osnovnošolci pod mentorskim vodstvom novinarke.
Otroški radijski studio – Radio Slovenija - Maribor	Oddaja za najmlajše, na sporedu vsake tri tedne. Oddaje so zasnovane tematsko, z vsebinami, ki pritegnejo najmlajše poslušalce, oblikujejo pa jih otroci pod mentorstvom novinark.
Pravljica – Radio Slovenija - ARS	Pravljice iz svetovnih izročil
Pravljice za lahko jutro – Radio Slovenija - Prvi	Pravljice v več delih, zgodaj zjutraj
Prvi na maturi – Radio Slovenija - Prvi	Podkast za maturante

Radijski ringaraja – Radio Slovenija - Prvi	V soboto zjutraj, za predšolske otroke in prvošolce
Radijska igra za otroke – Radio Slovenija	Podkast za otroke, starejše od treh let
Violinček – Radio Slovenija	Glasbena oddaja za otroke
Zaspančki s Simono Kopinšek in kokoško Nežko – Radio Slovenija	V soboto ob 9.30 – oddaja za otroke o različnih znanstvenih temah

Tabela 3: Televizija

Bansi – TV SLO	Razvedrilna oddaja /portal, odlično za učenje jezika po Helen Doron,
Male sive celice – RTV SLO	Kviz za vse generacije, namenjeno sedmo, osmo in devetošolcem. Voditelj oddaje je Nik Škrlec. Premiera ob sobotnih dopoldnevih.
Infodrom – RTV SLO	Poučna/informativna oddaja Infodrom je namenjena vsem generacijam. V oddaji se gledalcem predstavi veliko pojmov iz različnih področij. Voditelji oddaje so Katja Špoljar, Klara Eva Kukovičič in Maks Daksobler.
Firbcologi – RTV SLO	Firbcologi so informativna/poučna oddaja z devetimi deklicami in sedmimi dečki, ki na terenu raziskujejo, sprašujejo ter preizkušajo. Predvajajo se v soboto ob 8. uri in 35 minut.
Ribič Pepe – RTV SLO	Ribič Pepe je informativna/zabavna oddaja. Skupaj z otroci, pernatim Kakadujem ter lisjakom Foksnerjem se predvaja vsako soboto ob 8. uri in 25 minut.
Od popka do zobka – RTV SLO	Zabavno poučna oddaja o delovanju našega telesa

Ob analizi trenutnega stanja smo spoznali, da ima Radio in televizija Slovenije zelo bogat program za otroke in mlade. Nekaj smo jih pogledali in poslušali in se prepričali, da so

pripravljene zelo kvalitetno, kar je tudi nam vodilo pri pripravi programa. Prednost našega programa je, da bi bil povezan z učnim načrtom, kar pa trenutne oddaje niso.

Tiska nismo posebej raziskovali, saj poznamo otroške revije (Ciciban, Cicido, Moj planet, National geographic Junior, Zmajček ...), ki imajo vedno zanimive prispevke, vendar so povezane s stroški. Našli smo tudi spletne povezave do brezplačnih otroških revij Pedenjped, Bomi, Ferdo raziskuje svet in Modri Jan, ki se nam zdijo zelo pomemben doprinos otroškemu tisku.

V času šolanja na daljavo smo intenzivno raziskovali tudi možnosti, ki nam jih za učenje ponuja splet, in predstavili najbolj uporabljene spletne strani.

Tabela 4: Internet

Spletna učilnica	Nabor učnih gradiv učiteljev in oddanih izdelkov učencev.
Youtube	Omogoča oddajo in ogled videoposnetka.
Zoom	Videokonference
Padlet	Spletna stran za snemanje posnetkov, pisanje besedil itd.
Liveworksheets	Internetni test
Kahoot	Internetni kviz, ki ga pripravi učitelj
Wordwall	Internetno orodje za učenje
Canva	Urejevalnik slik
Microsoft teams	Videokonference

2.2 Priprava radijske oddaje za učence prve triade

Pri oblikovanju radijske oddaje smo se oprli na učbenike za izbirni predmet Vzgoja za medije in učne načrte prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Načrtovali smo oddaje, ki bi bile dolge 10 do 15 minut in bi se oddajale ob isti uri vsak dan, saj bi se tako poslušalci navadili in načrtno poslušali izobraževalne oddaje. Začetek bi predstavljala glasbena uvertura in prepoznavni slogan. Načrtovali smo različne vrste oddaj, saj menimo, da ima vsak tip svoje prednosti in slabosti. Nekatere oddaje bi lahko spremenili tudi v spletne oddaje, ki ne bi bile plačljive, ampak bi z njimi dosegli možnost ponovnega poslušanja.

Tabela 5: Načrtovanje oddaj

Dan	Tip oddaje in način izvedbe	Predmetna področja
Ponedeljek	Kontaktna oddaja – ob radijskem voditelju je učiteljica, ki napove temo tedna, povabijo še gosta, ki je povezan s tedensko temo, ob pogovoru prepletajo različna predmetna področja.	SPO, SLJ, MAT
Torek	Glasbena oddaja – v kateri poleg otroških pesmic, vezanih na letni čas in praznike, spoznamo različne glasbene zvrsti, poudarek na ljudski in klasični glasbi, ter glasbene instrumente.	GUM
Sreda	Radijska igra za otroke – oddaja, ki je namenjena pravljicam, kratkim zgodbam ter razvijanju domišljije in besedišča, lahko povabi k poustvarjanju z likovnimi sredstvi, gibom ali s pripovedovanjem oziroma pisanjem.	SLJ, LUM, GUM, ŠPO
Četrtek	Kontaktna oddaja – v kateri bi poleg učiteljice sodelovali tudi otroci v studiu in tisti doma, ki lahko pokličejo, komentirajo in sprašujejo, pogovor bi bil osredotočen na teme tekočega tedna in poslušanih vsebin, učiteljica bi vključevala matematične izzive iz vsakdanjega življenja.	SLJ, MAT, SPO, GUM, LUM, ŠPO
Petek	Kontaktna oddaja v tujem jeziku – učiteljica angleškega in nemškega jezika pripravi jezikovne vsebine, ki se prepletajo, doda pesmice in ob klicih otrok spodbudi enostavno komunikacijo.	ANJ, NEJ

Po usmeritvah mentorice smo izbrali temo za posamezni predmet in sami posneli kratko oddajo za otroke. Ker še nismo večji pripravljajca radijskih iger, so te oddaje kratke. V sodelovanju z odraslimi in ob snemanju na radijski postaji bi lahko sproti dodajali glasbene vložke, ponovili pomembne informacije in predvsem kvalitetno zvočno posneli. Zavedamo se, da bi potrebovali ogromno izkušenj, preden bi oddaje bile dovolj kvalitetne, vendar vemo, da ob podpori odraslih zmoremo.

Zavedamo se, da razen nacionalnih programov radijske oddaje potrebujejo vire financiranja, zato smo si zamislili, da pred in med oddajo ter po njej vključimo sponzorje, ki reklamirajo otroške izdelke, šolske potrebščine, knjige, igrače, glasbene trgovine, trgovine z likovnim materialom, športne trgovine, razne klube in društva, ki ponujajo aktivnosti za otroke in podobno. Tako bi radijska postaja ohranila vir dohodka za financiranje, poslušalci pa postali ciljna publika. Pomembno pa je, da ohranimo občutljivost za poslušalce in jih ne spreminjamo v potrošnike, kot se to dogaja na televizijskih postajah z otroških programom.

Zakaj RADIO KAKADU?

Kakadu je ptica, ki izhaja iz Avstralije in Indonezijskih otokov. Ime izhaja iz malezijske besede »kakatua«, ki pomeni starejša sestra. Kakadu je družinski ptič, je izredno zanimiv in zato tudi med papigami zelo pogosto izbran hišni ljubljencek.

Kakadu je dokaj zahteven ptič v smislu razvajanja in vzgoje. Potrebno si je vzeti dovolj časa za vzgojo, nevzgojeni kakaduji namreč lahko povzročajo veliko težav. So izredno ljubeča in crkljiva bitja, ki zahtevajo veliko ljubezni in ogromno pozornosti, v kateri znajo uživati. V primeru, da kakadu ne dobi dovolj pozornosti in mu je dolgčas, si lahko začne puliti perje, kar je znak za ukrepanje. Kakadu je lahko tudi neizmerno glasen, ko mu kaj ni prav, ko je vesel ali mu je le dolgčas, zato se s hrupom, ki ga boste deležni, sprijaznite. (Povzeto po: <http://www.zivalice.si/kakadu/>, pridobljeno: 25. 1. 2021)

In ta opis je zelo usklajen z nami otroci, ki bi radijsko oddajo soustvarjali in poslušali, kajne?

2.2.1 Slovenski jezik

Poslušanje radijskih iger za otroke pripravljene na podlagi literarnih del:

- slovenske ljudske pravljice in pripovedke (Lonček kuhaj, O treh grahih, Zlata ptica, Hvaležni medved, Janček ježek ...),
- dela slovenskih avtorjev (Svetlana Makarovič: Pekarna Mišmaš, Sovica Oka, Frane Milčinski – Ježek: Zvezdica Zaspanka, Ela Peroci: Muca Copatarica, Fran Levstik: Kdo je napravil Vidku srajčico ...) in
- klasične pravljice (brata Grimm: Sneguljčica, Žabji kralj, Rdeča kapica, Hans Christian Andersen: Grdi raček ...).

Poslušanje poezije slovenskih avtorjev (Oton Župančič: Kadar se Ciciban joče, Niko Grafenauer: Pedenjped) v vodenih oddajah povezanih s tematikami drugih predmetov.

Pogovori o neumetnostnih besedilih (voščilnica, čestitka, vabilo, opravičilo, zahvala) v povezavi s prazniki in aktualnimi dogodki.

Aktivno soustvarjanje zgodb z učenci v studio ali tistih doma v kontaktni oddaji.

2.2.2 Matematika

Ob primerih iz vsakdanjega življenja bi spoznavali in utrjevali matematične pojme v kontaktnih oddajah. Najpomembnejše tematike:

- matematični problemi z vsemi štirimi računskimi operacijami (seštevanje, odštevanje, množenje, deljenje),
- merske enote (dolžina, masa, prostornina, čas),
- geometrijski liki in telesa ter
- spoznavanje pojmov levo, desno, nad, pod, ob, v, visoko, nizko, debelo, tanko.

2.2.3 Spoznavanje okolja

Spoznavanje okolja bi vključevali v vsako oddajo, saj je vezano na dogajanje v naravi, delo ljudi in medsebojne odnose. Pomembno je vključevati goste, saj tako pritegnemo poslušalce. Ker so teme vezane na spremembe v naravi, smo jih določili po mesecih.

September – značilnosti poletja, varnost v prometu (gost: policist), pravila v šoli, medsebojni odnosi

Oktober – značilnosti jeseni, mesec požarne varnosti (gost: gasilec), dan reformacije, dan spomina na mrtve, poklici

November – vreme v različnih letnih časih, jesen na polju in vrtu (gost: kmetovalec), jesen v gozdu (gost: lovec)

December – značilnosti zime, prazniki, dan samostojnosti in enotnosti

Januar – zima, zimski športi (gost: športnik), živali pozimi (gost: lovec)

Februar – pustovanje, pustne šege in navade (gost: kurent), kulturni praznik (gost: pesnik ali pisatelj)

Marec – delo na vrtu (gost: vrtnar), značilnosti pomladi, ptice, materinski dan, dan žena

April – pomlad na polju, vrtu ali v gozdu, živali, dan upora proti okupatorju

Maj – zdrava prehrana (gost: organizator šolske prehrane, zdravnik), praznik dela, šport

Junij – življenjska okolja – morje, reka, jezero, travnik (gost: biolog), značilnosti poletja, dan državnosti

2.2.4 Glasbena umetnost

V glasbenih oddajah spoznavam prvine glasbene umetnosti:

- ljudska glasba – folklor, plesi, glasbila, pesmi
- klasična glasba – glasbila (pihala, trobila, godala, tolkala, glasbila s strunami in glasbila na tipke), orkester, umetniki (Mozart, Beethoven, Vivaldi, ...)
- različne glasbene zvrsti – rock, jazz ...
- slovenski glasbeniki, ki igrajo ali ustvarjajo kvalitetno glasbo.

V oddaji z glasbenimi gosti ali učenci v studiu izvedemo še spremljavo pesmi z lastnimi in orffovimi instrumenti. Ponavljanje ritma, ritmične igre.

2.2.5 Likovna umetnost

Likovna umetnost je vezana na vidna čutila, zato jo je najtežje predstaviti po izključno slušni poti. Pomembno je vabiti otroke na razstave, jim predlagati tehnike ustvarjanja za samostojno delo, ponuditi motive in jih opogumiti, da svoje izdelke pošljejo. Z raznimi nagradami in razstavami je mogoče vzpodbuditi otroke k aktivnemu likovnemu ustvarjanju.

Skozi vse leto se predstavljajo minutke za likovno umetnost in tako spoznavajo različna likovna področja:

- Slikanje – spoznavanje slikarskih materialov in pripomočkov (voščene barve, flomaster, vodene barvice, tempera barve, barvni tuši, čopič, paleta ...), mešanje barv, svetljenje, temnenje.
- Risanje – spoznavanje različnih risarskih materialov in pripomočkov (svinčnik, oglje, črn flomaster), uporaba različnih pojmov pri risanju (črta – kriva, ravna, črtkana; pika).
- Arhitektura – spoznavanje dela arhitekta (gost: arhitekt), spoznavanje materialov, ki jih lahko uporabljamo za ustvarjanje.

- Kiparstvo – spoznavanje materialov za oblikovanje kipov, uporaba odpadne embalaže, obisk galerije, (gost: kiparka).
- Prostorsko oblikovanje – oblikovanje domišljjskih prostorov, uporaba odpadnih škatlic za ustvarjanje.
- Grafika – seznanjanje s prvimi odtisi, spoznavanje materialov in pripomočkov pri grafiki, izdelava matrice, odtis z grafično barvo.

2.2.6 Šport

V oddajah otroci spoznajo šport v različnih letnih časih, pomen športa in gibanja, spodbujanje k vsakodnevnemu gibanju na prostem, ohranjanju kondicije, vzdržljivosti. Ponovno jih lahko vključimo kot aktivne sogovorce, da predstavijo svoj šport, trenerjem in društvom pa omogočimo predstavitev svojega dela, vabilo otrokom za dejavnosti v naravo.

Voditelj oddaje lahko vodi nekaj osnovnih vaj, pri katerem lahko poslušalci sodelujejo ali pa tudi ne.

2.2.7 Tuji jezik

V našem šolskem prostoru se otroci učimo angleškega in nemškega jezika. Nekateri pa tudi francoščine, italijanščine, španščine, francoščine. Naš svet postaja vedno bolj mešan in radio je najprimernejši medij, da ob kvalitetnih pesmicah, besedišču ponudi različne tuje jezike vsak dan, brez sedenja pred ekranom, kjerkoli že smo. Želimo, da se ne bi omejevali na tuja jezika, ki sta že v osnovni šoli, saj lahko ponudimo veliko več in s tem ozavestimo večjezičnost v Sloveniji in v svetu.

V oddajah bi vključili:

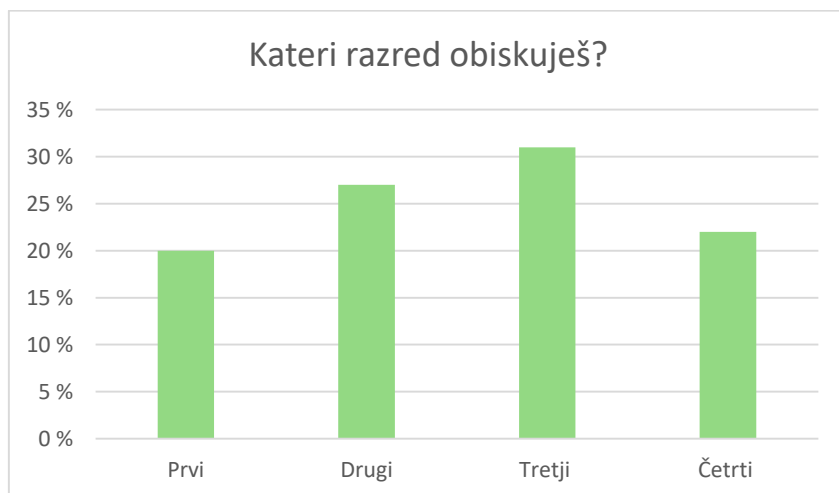
- pesmice,
- osnovno komunikacijo – kako se predstavim, kje živim, barve, števila, predmeti, športi, igrače, kaj znam početi in česa ne, kaj imam rad in česa ne in
- kratke zgodbe s prevodom.

2.3 Rezultati ankete

Za raziskovalni del smo želeli pridobiti tudi mnenja učencev in staršev naše šole.

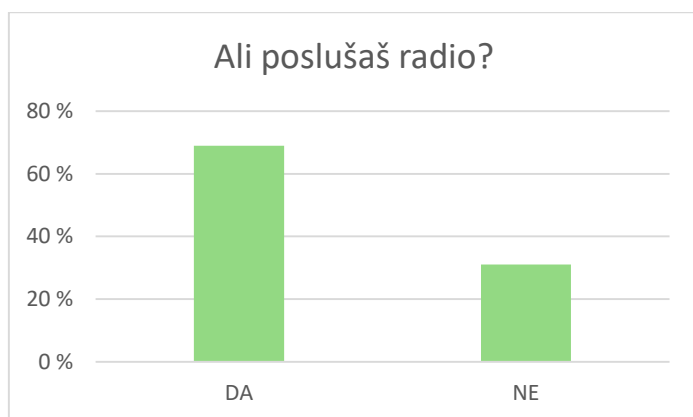
Anketa za otroke od 1. do 4. razreda je bila krajša in enostavnejša, da so jo lahko učenci, ki se sicer z anketami ne srečujejo v tej starosti, samostojno reševali. Odgovore bomo analizirali ločeno od odgovorov odraslih, v interpretaciji pa bomo pridobljene podatke združili in povezali z ostalimi viri informacij. Odgovorilo je 51 otrok.

Graf 1: Kateri razred obiskuješ?

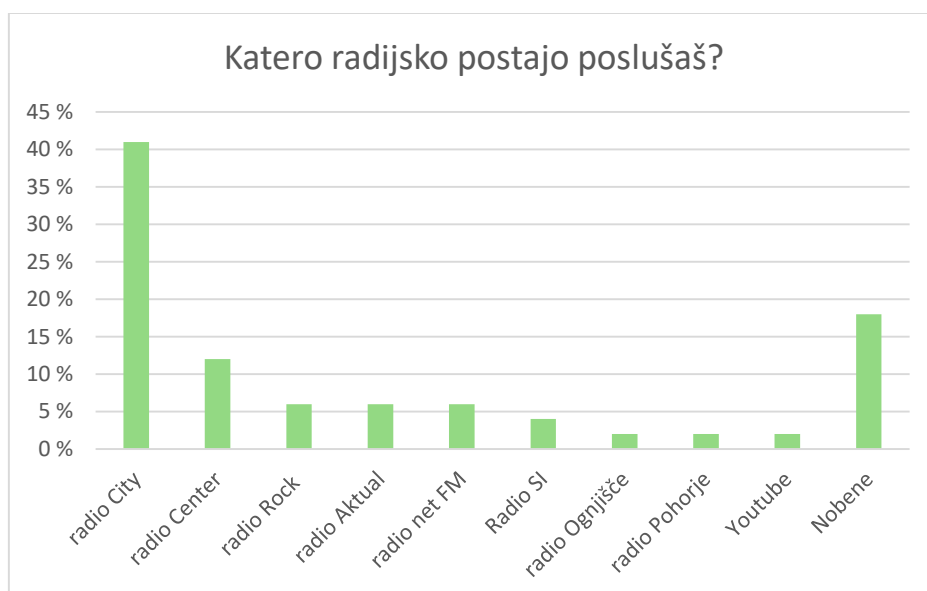
Anketo je ustrezno rešilo 51 otrok, ki v tem šolskem letu obiskujejo 1., 2., 3. ali 4. razred naše osnovne šole. Učence 4. razredov smo vključili v anketiranje, ker so bili v preteklem šolskem letu, ko je spomladi že teklo poučevanje na daljavo, tretješolci. V deležih so enakomerno zastopani.

Graf 2: Ali poslušas radio?

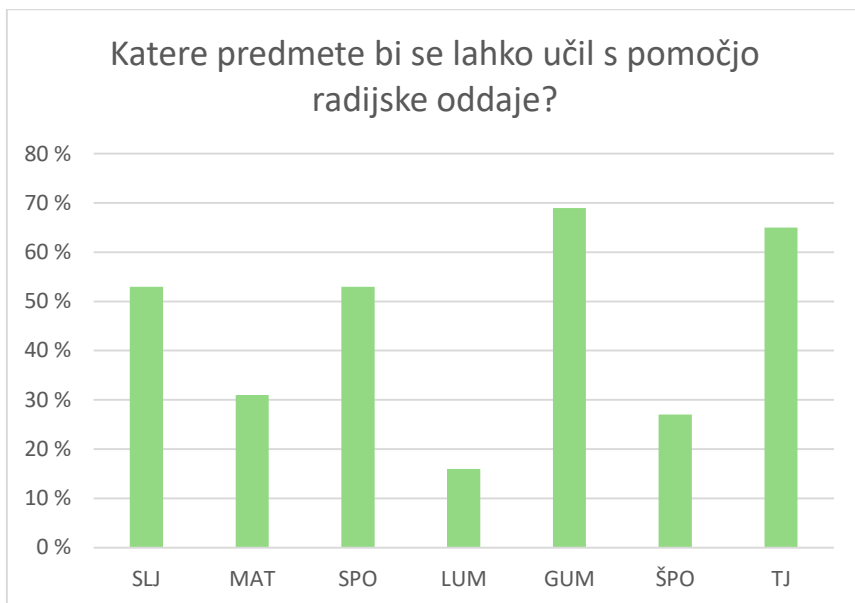
Radio poslušas kar 69 % anketiranih učencev, kar predstavlja dve tretjini vzorca.

Graf 3: Katero radijsko postajo poslušas?

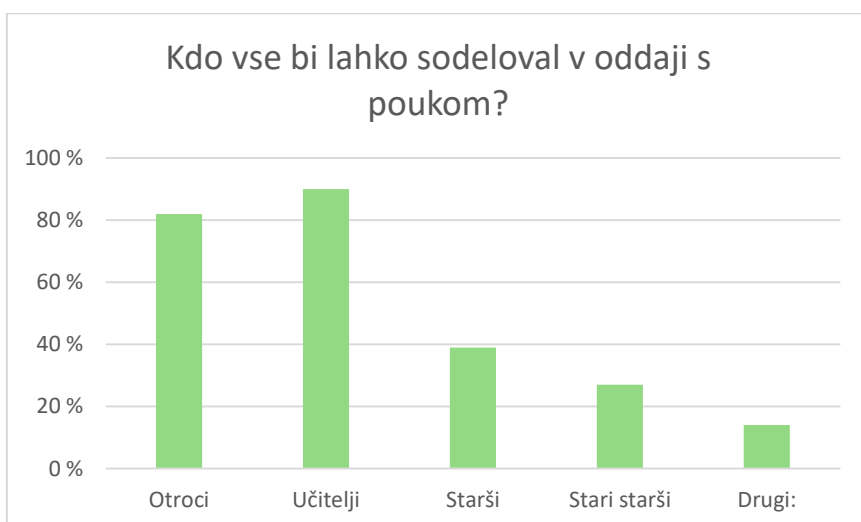
Manj kot polovica anketiranih, natančneje 41 %, poslušas lokalno radijsko postajo Radio City. Med ostalo polovico anketiranih, ki poslušajo radio, pa je pogostejši odgovor še Radio Center. Ostale radijske postaje so omenjene v manj kot 10 %. 18 % anketiranih ne poslušas radia.

Graf 4: Katere predmete bi se lahko učil s pomočjo radijske postaje?

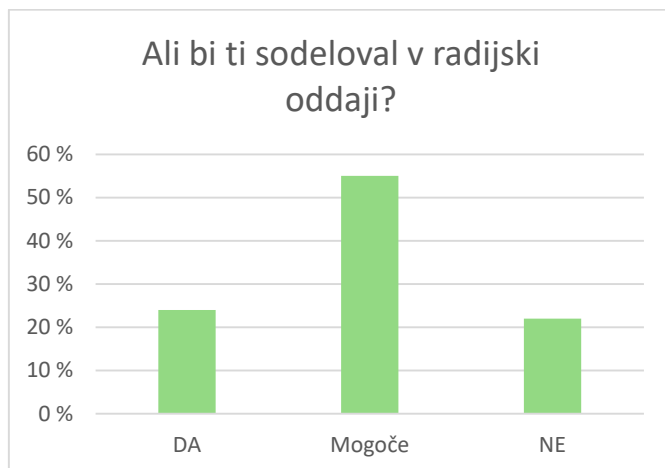
Anketirani so lahko izbrali več odgovorov, zato odstotkov ne moremo seštevati. Največ (69 %) anketiranih meni, da bi se lahko s pomočjo pouka na radijski postaji učili glasbeno umetnost, zelo pogost izbor pa so bili še tuji jeziki v 65 % ter spoznavanje okolja in slovenski jezik v 53 %. Približno ena tretjina, natančneje 31 %, je izbrala še matematiko ter 27 % šport. Najmanj anketiranih (16 %) je za poučevanje s pomočjo radijske postaje izbralo likovno umetnost.

Graf 5: Kdo vse bi lahko sodeloval v oddaji s poukom?

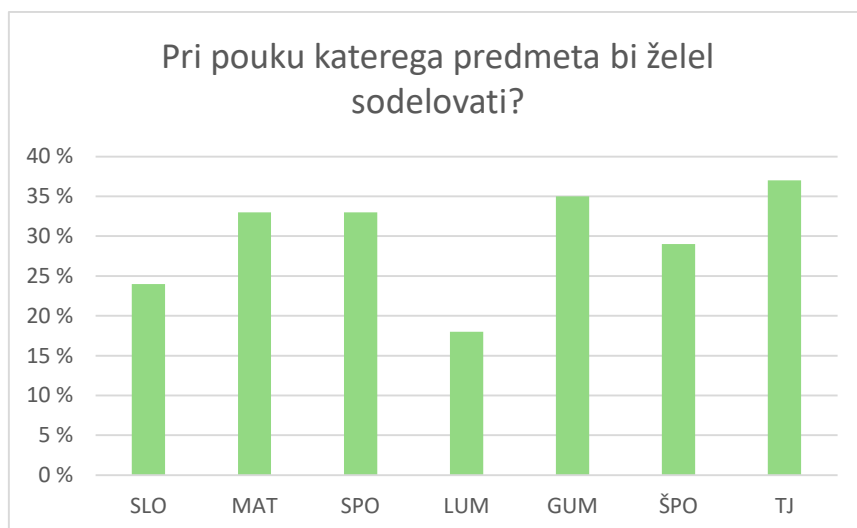
Za sodelovanje pri radijski oddaji so anketirani predlagali učitelje (90 %) in otroke (82 %). Starše je za sodelovanje predlagalo 39 %, stare starše pa 27 % anketiranih. Nekaj anketiranih (14 %) je predlagalo tudi druge pomembne osebe, športnike, glasbenike, igralce.

Graf 6: Ali bi ti sodeloval v radijski oddaji?

Na vprašanje, če bi sodelovali v radijski oddaji, je večina anketiranih odgovorila pritrdilno. 24 % otrok je popolnoma pripravljenih, da bi se vključili, 55 % pa jih je odgovorilo z »Morda«. 22 % učencev je na vprašanje odgovorilo z »Ne«.

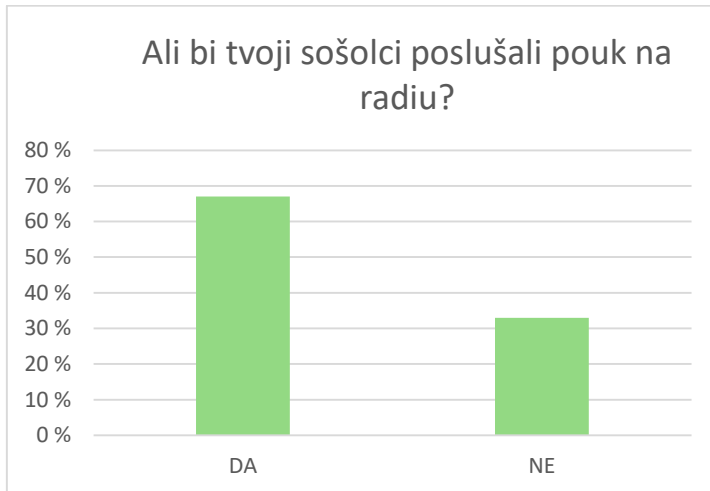
Graf 7: Pri pouku katerega predmeta bi želel sodelovati?

Pri tem vprašanju so anketirani lahko izbrali več odgovorov. Štirje šolski predmeti, ki se poučujejo v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju, so dobili skoraj enakovredno število glasov. Največ anketiranih se je odločilo za sodelovanje pri pouku tujega jezika (37 %),

naslednji najpogostejši izbor je bila glasbena umetnost (35 %), sledita še matematika in spoznavanje okolja, ki ju je izbralo po 33 % anketirancev. 29 % odstotkov učencev bi sodelovalo pri pouku športa, 24 % pri slovenskem jeziku in 18 % pri likovni umetnosti.

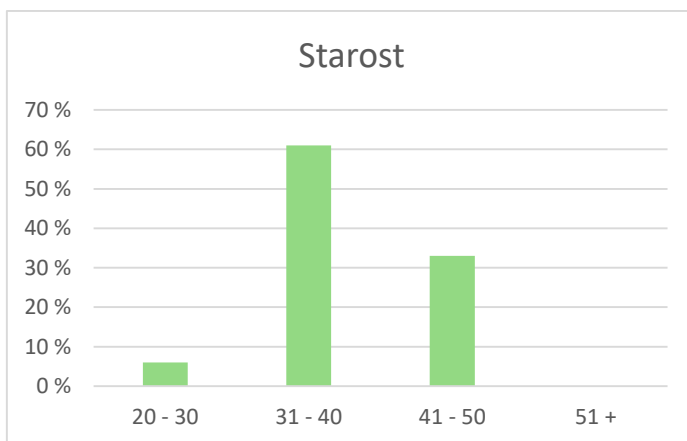
Graf 8: Ali bi tvoji sošolci poslušali pouk na radiu?

Učenci v večini (67 %) menijo, da bi sošolci poslušali pouk na radiu. Ena tretjina (33 %) pa meni, da temu ne bi bilo tako.

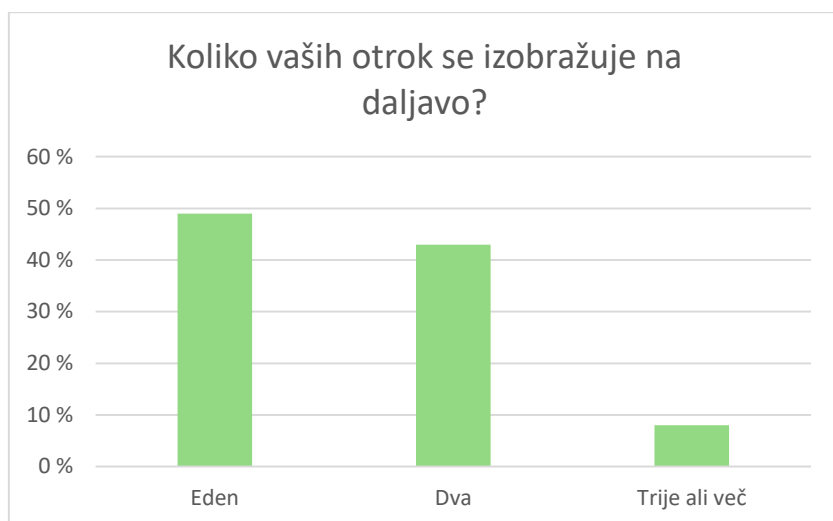
Na anketo, ki smo jo poslali staršem učencev, ki v tem šolskem letu obiskujejo 1. do 4. razred, je odgovorilo 80 anketirancev.

Graf 9: Starost

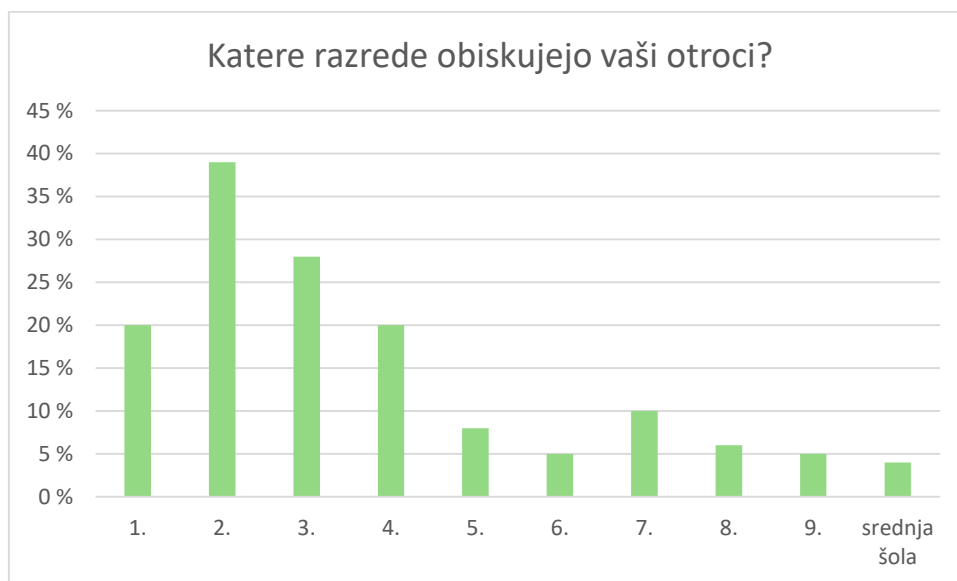
Anketirani so večinoma (94 %) stari med 31 in 50 let, 6 % pa je mlajših.

Graf 10: Koliko vaših otrok se izobražuje na daljavo?

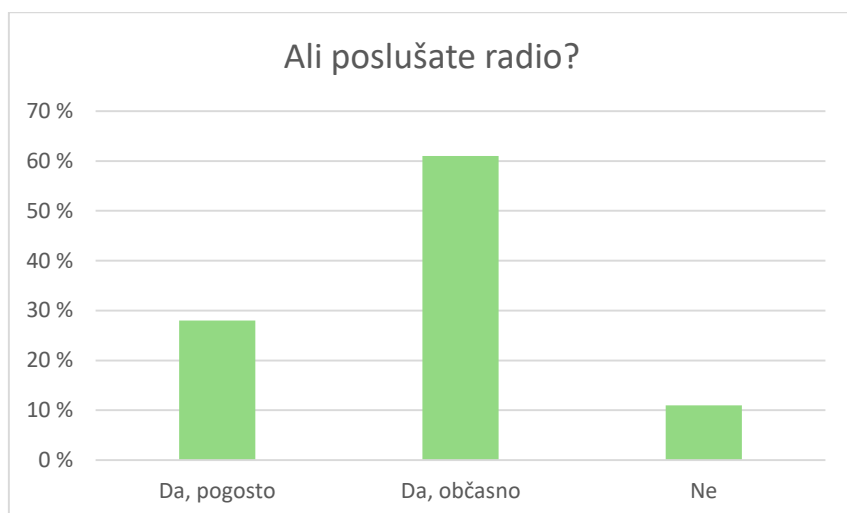
Anketirani imajo enega (49 %) ali dva (43 %) otroka, ki se v tem času izobražujeta na daljavo. 8 % anketiranih ima 3 ali več otrok.

Graf 11: Katere razrede obiskujejo vaši otroci?

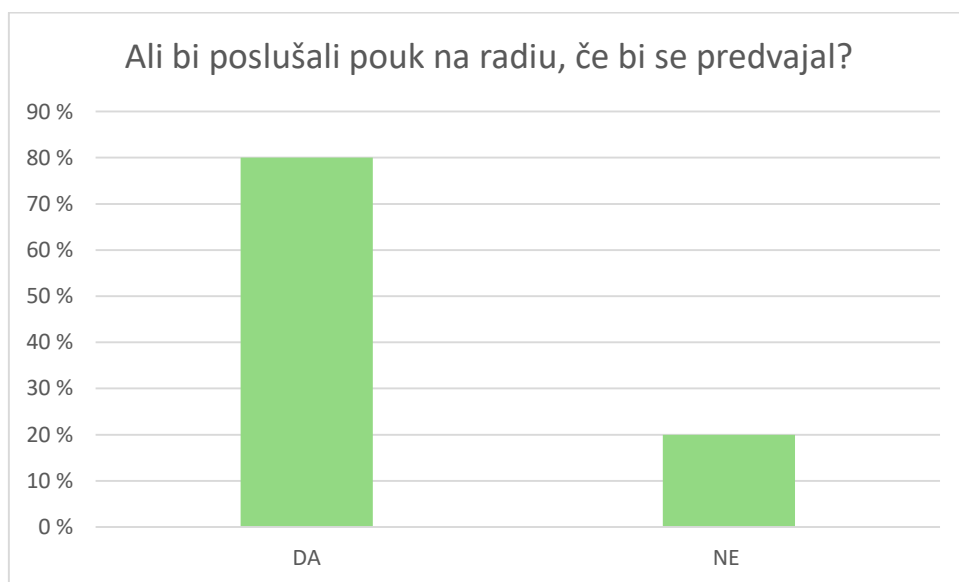
Anketirani imajo otroke, ki obiskujejo prvo vzgojno-izobraževalno obdobje, tisti z več otroki pa tudi starejše otroke, ki se izobražujejo na daljavo.

Graf 12: Ali poslušate radio?

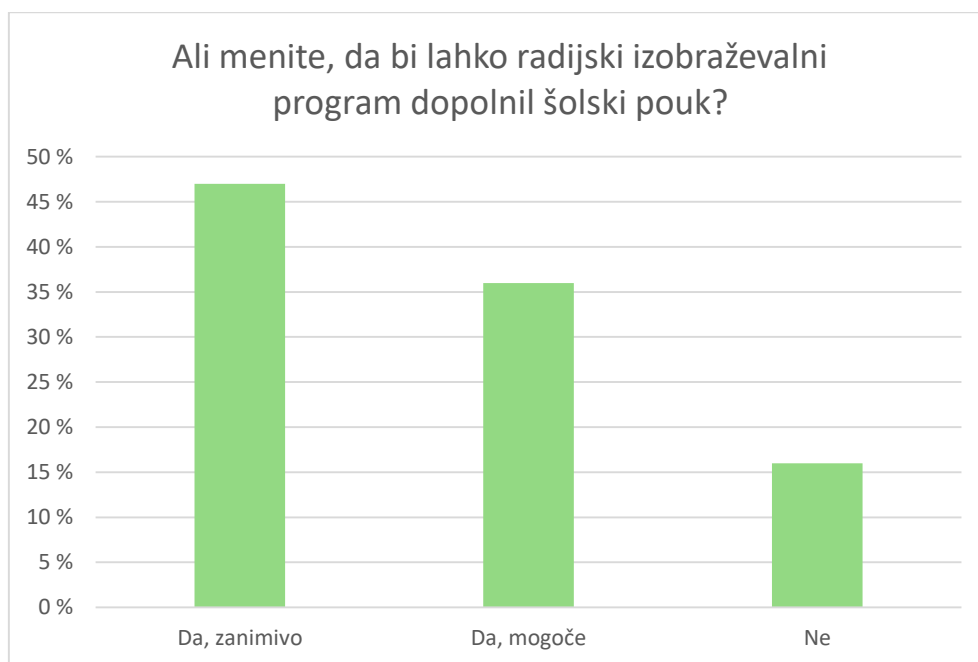
Večina anketiranih (61 %) občasno posluša radio, 28 % pa pogosto. 11 % ne posluša radia.

Graf 13: Ali bi poslušali pouk na radiu?

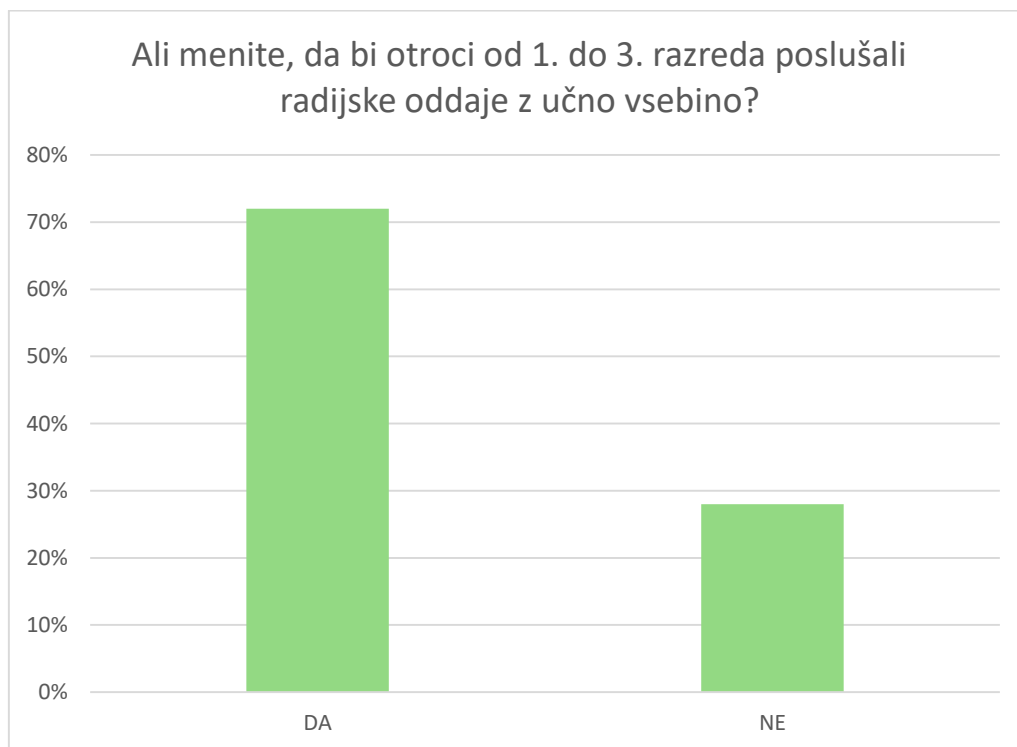
80 % staršev je pritrdilo, da bi poslušali pouk na radiu, 20 % pa jih je zanikalo.

Graf 14: Ali menite, da bi radijski izobraževalni program lahko dopolnil šolski pouk?

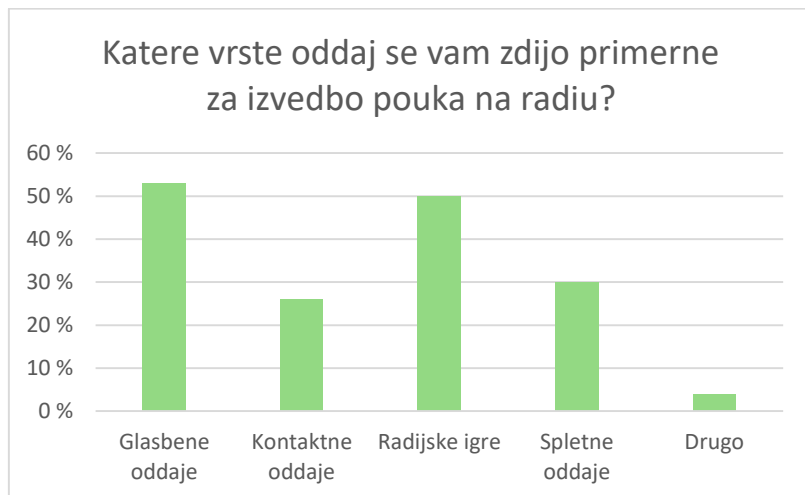
Na vprašanje, če bi radijski izobraževalni program dopolnil šolski pouk, je 84 % anketiranih odgovorilo pritrdilno. Večji delež jih meni, da je zanimivo, manjši pa ob pritrditvi izraža dvom. 16 % vprašanih se ne strinja.

Graf 15: Ali menite, da bi otroci od 1. do 3. razreda poslušali radijske oddaje z učno vsebino?

72 % staršev meni, da bi učenci poslušali radijske postaje z učno vsebino. 28 % jih meni, da otroci teh oddaj ne bi poslušali.

Graf 16: Katere vrste oddaj se vam zdijo primerne za izvedbo pouka na radiu?

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Anketirani so večinoma izbrali po eno možnost. 53 % je kot za pouk primeren tip oddaje izbralo glasbeno oddajo, 50 % pa radijsko igro. 30 % je izbralo spletne oddaje, ki se lahko ponovijo, 26 % pa kontaktne oddaje. Nekaj anketiranih je v rubriko »Drugo« zapisalo še pravljice.

Graf 17: Vsebine katerih predmetov bi lahko predvajali v različnih tipih radijskih oddaj?

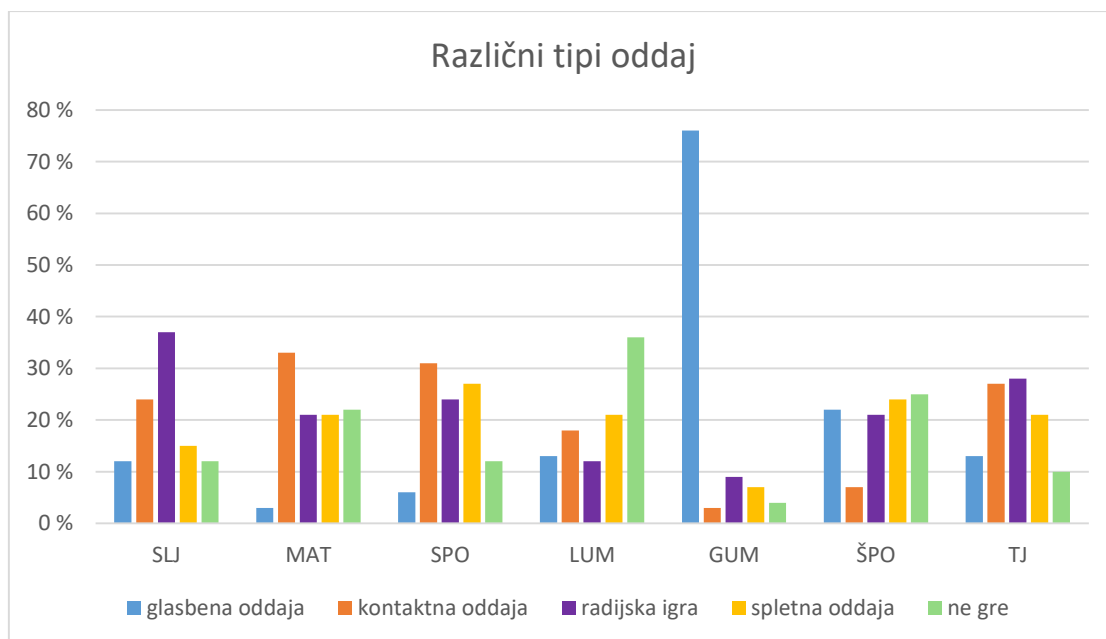

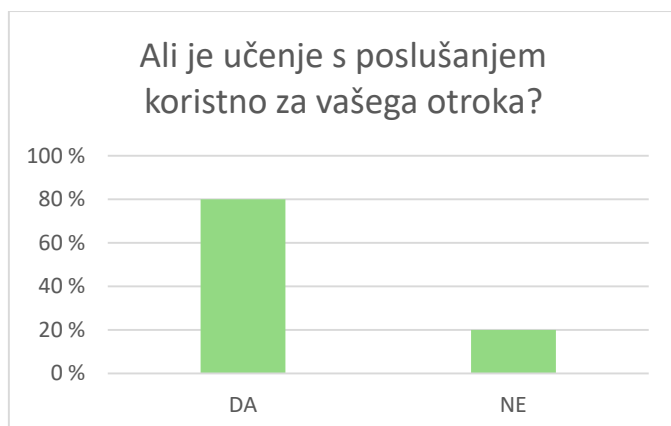
Tabela 6: Šolski predmeti in radijske oddaje

	glasbena oddaja	kontaktna oddaja	radijska igra	spletna oddaja	ne gre	
SLJ	12%	24%	37%	15%	12%	100%
MAT	3%	33%	21%	21%	22%	100%
SPO	6%	31%	24%	27%	12%	100%
LUM	13%	18%	12%	21%	36%	100%
GUM	76%	3%	9%	7%	4%	100%
ŠPO	22%	7%	21%	24%	25%	100%
TJ	13%	28%	28%	21%	10%	100%

Anketirani so za vsak predmet izbrali najprimernejše tipe radijskih oddaj. Za pouk slovenskega jezika so najpogosteje (37 %) izbrali radijsko igro. Za matematiko kontaktno oddajo (33 %), prav tako za spoznavanje okolja (31 %). Pri pouku likovne umetnosti je največ (36 %) anketiranih izbralo možnost, da ne gre, večja deleža v prid radijskim oddajam pa sta razporejena med spletno (21 %) in kontaktno (18 %) oddajo. Za pouk glasbene vzgoje je največji delež (76 %) anketiranih izbral glasbeno oddajo. Za pouk športa so deleži enakomerno razporejeni med različne tipe oddaj. 25 % meni, da ne gre, 24 % predvideva spletno oddajo, 22 % glasbeno oddajo, 21 % pa radijsko igro.

Pri pouku tujega jezika se je za kontaktno oddajo in radijsko igro odločilo po 28 % anketirancev.

Graf 18: Ali menite, da je učenje s poslušanjem koristno za vašega otroka?

Starši menijo, da je učenje s poslušanjem koristno za otroke (80 %). Manjši delež (20 %) se s tem ne strinja.

Tabela 7: S katerimi trditvami o učenju s poslušanjem učnih vsebin na radiu se strinjate?

Odlična ideja, nekaj novega	48 %
Otrok ponavlja in utrjuje snov	56 %
Otrok si hitreje zapomni	33 %
Otrok si s poslušanjem krajša čas	33 %
Učenje lahko izvedemo tudi med vožnjo	29 %
Otrok bi bil bolj motiviran za učenje	27 %
Ni smiselno	18 %
Drugo:	
Ne vem, učenje mora potekati v živo	3 %

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Anketiranci so večinoma izbrali po eno trditev. Največ (56 %) se strinja, da bi otroci s poslušanjem pouka na radiu ponavljali in utrjevali snov, 48 % pa meni, da je ta ideja zanimiva in prinaša nekaj novega. 18 % staršev ideje ni podprlo in menijo, da to ni smiselno.

3 RAZPRAVA

3.1 Interpretacija pridobljenih podatkov

Učenje na daljavo nas je postavilo pred nov izziv. Mediji so začeli nadomeščati vsakdanje stike iz šolskih klopi. Ob uporabi interneta in televizije smo prišli na idejo, da bi lahko učne vsebine poslušali preko radia. Zakaj? Zaradi najmlajših, naših bratcev in sestric, ki ne znajo niti brati niti pisati, pa bi morali slediti natipkanim navodilom in preko maila pošiljati svoje rešene naloge učiteljicam.

Svojo idejo smo začeli raziskovati s pogovori z učitelji, starši in sovrstniki. Oblikovali smo osnutek inovacijskega predloga ter omejili učne vsebine na prvo vzgojno-izobraževalno obdobje. Pripravili smo anketo za otroke od 1. do 4. razreda, ki so jo, napisano v velikih tiskanih črkah, lahko samostojno rešili s pomočjo računalnika. Četrtošolce smo vključili, saj so bili v spomladanskem času kot učenci 3. razreda vključeni v izobraževanje na daljavo in za nas predstavljali pomemben vir informacij. Anketirali smo še njihove starše, da smo lahko njihova mnenja primerjali.

Po anketah smo dobili nov zanos, saj so tako otroci kot starši izrazili pozitivno mnenje o predvajanju pouka na radijskih postajah. Starši so v 56 % izrazili mnenje, da otrok na tak način ponavlja in utrjuje snov, ter v 48 % komentirali, da je to odlična ideja in predstavlja nekaj novega. Le 18 % staršev pa meni, da to ni smiselno. 80 % staršev meni, da je učenje s poslušanjem tudi sicer zelo koristno za otroke, kar se navezuje na izpeljavo naše ideje. Zanimivi so tudi odgovori na vprašanje, ali menijo, da bi lahko radijski izobraževalni program dopolnil šolski pouk. Pritrdilno je odgovorilo kar 84 % staršev. Otroci so mnenja, da bi pri takšnih oddajah v največji meri lahko sodelovali učitelji (90 %), tudi sami si želijo sodelovati in menijo, da lahko to počnejo pri različnih predmetih.

Po izpeljavi ankete smo se odločili raziskati prisotnost izobraževalnih vsebin na različnih radijskih postajah. Izbrali smo tiste, ki imajo glede na raziskavo Mediane največjo poslušanost (RTV SLO, radio City, Radio 1 in Radio Center). Spoznali smo, da poučne vsebine, namenjene otrokom in mladini, oddajajo le program Prvi in Radio Maribor, ki delujeta v okviru Radia in televizije Slovenija, ki je kot nacionalni program financiran iz državnega proračuna. Vsebine, ki se predvajajo, pa žal niso usklajene z učnimi načrti, zato niso uporabne kot dopolnilo pouku na daljavo. Tudi predvajalni čas je omejen na zgodnje jutranje ure med tednom in ob sobotah. Ob večerih se navadno predvajajo kratke pravljice, ki so namenjene umirjanju otrok. Na lokalnih radijskih postajah nismo našli izobraževalnih vsebin, ki bi bile namenjene otrokom.

Ob intervjuju z Borom Greinerjem smo izvedeli, da bi radio City kot »radio, ki je blizu mestu« kazal interes, da bi se takšne poučne oddaje predvajale. Njegovo mnenje je, da prav vsak šolski predmet ob primerni pripravi in vsebini mogoče pripraviti kot radijsko oddajo.

Naš naslednji korak je bil raziskati mnenje učiteljev tujega jezika, ki so izrazili, da je za tuj jezik poslušanje zelo pomembno. Izpostavili pa so jasno izgovorjavo, otrokom prijeten glas in večkratno ponavljanje enakih vsebin.

Za strokovno podporo naši ideji smo pisali gospe Marinki Bečela, supervizorki, ki je veliko časa delala na Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše. V dopisnem intervjuju je razložila teorijo učenja, pri kateri se s poslušanjem zapomni 20 % podatkov, 70 % pa takrat, ko govorimo drugim. Iz tega lahko sklepamo, da je tudi ustvarjanje radijske oddaje zelo pomembno za učenje, vzgaja kritičnega poslušalca in aktivnega mladega človeka. To pa je tudi vrednota, ki je izjemnega pomena pri vzgoji za medije.

3.2 Vrednotenje hipotez

Zastavili smo si tri hipoteze, ki smo jih s pomočjo raziskovalnega dela in izkušenj ob pripravi predloga potrdili ali zavrnil.

Hipoteza 1: Otroci prve triade bi poslušali pouk po radiu.

Prvo hipotezo lahko potrdimo, saj je 67 % anketiranih otrok odgovorilo, da bi njihovi sošolci poslušali pouk na radiu, sami pa bi v 79 % bili pripravljeni sodelovati pri pripravi radijske oddaje. Prav tako nam hipotezo potrjujejo starši, ki so v 80 % odgovorili, da bi poslušali pouk na radiu, s tem pa zagotovo privabili tudi otroke. Prav tako 72 % anketiranih staršev meni, da bi tudi njihovi otroci poslušali radijske oddaje s poučno vsebino.

Hipoteza 2: Ustvarjanje pouka po radiu je zanimivo za radijske voditelje, učitelje in učence.

Hipotezo lahko potrdimo v imenu učencev in radijskih voditeljev. Bor Greiner je tako v pisnem intervjuju kot v posnetem prispevku povedal, da je tako njemu kot Radiu City predvajanje poučnih oddaj v interesu, saj želijo biti blizu svojim poslušalcem in jim nuditi, kar potrebujejo. Tudi učenci so v anketi izrazili zadovoljstvo in pripravljenost za sodelovanje pri pripravi oddaj v kar 79 %. V največji meri bi sodelovali pri oblikovanju oddaje za tuj jezik (37 %), glasbeno umetnost (35 %) ter spoznavanje okolja in matematiko (vsaka 33 %). Najnižji odstotek (18 %) je za sodelovanje izbralo likovno umetnost. Pri oddaji o športu bi sodelovalo 29 %, pri oddaji

o slovenskem jeziku pa 24 %. Anketirani učitelji izražajo pozitivno stališče do poslušanja učnih vsebin preko radijskih valov. Menijo, da je tovrstna oblika za otroke koristna (slušni dražljaji), raznolika in kreativna (sodelovanje pri pripravi oddaj), zato menimo, da bi bili pripravljene sodelovati, ker pa jim nismo zastavili direktnega vprašanja in se do tega niso jasno opredelili, ne moremo potrditi tega dela hipoteze.

Hipoteza 3: Z različnimi tipi radijskih oddaj lahko izpeljemo pouk za vse predmete v 1. triadi.

Lahko potrdimo s podatki anket, intervjujev in dela na terenu. Otroci v anketi odgovorijo, da so pripravljene sodelovati pri vseh učnih predmetih, v največji meri pri glasbeni umetnosti (69 %), najmanj pa pri likovni umetnosti (16 %). Starši v anketi izberejo, da je najprimernejša za tovrstno učenje glasbena oddaja in s tem pouk glasbene umetnosti. Izbira »ne gre« se je pojavila sicer pri vseh predmetih. Izrazito izstopa pri likovni umetnosti (36 %) in pri športu (25 %), s čimer se potrjuje mnenje otrok, ki bi v najmanjši meri izbrali likovno umetnost. Naša hipoteza vseeno vzdrži, saj nihče ne izrazi mnenja, da kakšnega predmeta ni mogoče izpeljati. To domnevo potrjuje tudi strokovnjakinja gospa Marinka Bečela, ki izpostavi, da se lahko prav vsi predmeti poučujejo preko radia.

3.3 Samoevalvacija raziskovalnih metod in raziskovalnega dela

Pri oblikovanju inovacijskega predloga smo kljub omejitvam zaradi stanja v družbi uporabili raznolike raziskovalne metode. Na začetku smo na nekaj najbolj poslušanih radijskih postaj poslali elektronsko pošto s prošnjo za sodelovanje, mnenje in pomoč, vendar nismo dobili odgovorov. Odgovorila nam je le gospa Špela Šebenik, koordinatorka otroških in mladinskih vsebin na Prvem programu RTV SLO, ki so v spomladanskem valu epidemije pripravljali radijsko učilnico za višje razrede, redno pa imajo sobotni jutranji termin za otroški program. Zavedajo se, da je ob strokovni podpori učiteljev mogoče izvesti izobraževalni program za otroke, vendar je po njihovem mnenju zahtevnejše, kot se zdi na prvi pogled. Kasneje smo se po pomoč obrnili na lokalno radijsko postajo Radio City, kjer smo tudi doživeli zanimiv popoldan in izvedeli veliko o delovanju radia. Vse odzive smo hvaležno sprejeli, saj nam odpirajo nov pogled in spoznanja.

Najlažje je bilo izvesti anketiranje, saj je portal 1ka.arnes.si omogočil enostavno posredovanje povezave do anket po elektronski pošti. Portal podatke tudi zbere, tako smo jih morali še pregledati, združiti in oblikovati preglednice in grafe, ki so razumljivo predstavili odgovore.

Študij literature je bil vezan na uporabo spleta, kjer pa smo našli veliko zanimivih diplomskih in magistrskih del ter učni načrt vzgoje za medije, ki smo ga skupaj z mentoricami pregledali in izluščili pomembne podatke.

Hvaležni smo za vse zapisane odgovore naših učiteljev in oseb, ki smo jih kot izkušene povabili k sodelovanju. Še bolj zanimivo bi bilo intervjuje izpeljati osebno, saj se sproti odpirajo nova vprašanja in v osebni stiku izvemo veliko več, kar pa velja tudi za pouk. Zavedamo se pomena osebnega stika pri predajanju informacij. Zbrane odzive smo objavili v prilogi, za namen oblikovanja interpretacij in oblikovanja zaključkov pa izluščili najbolj pomembne.

Snemanje kratkih oddaj nam je bilo v največji izziv. Potrebno je bilo izbrati zanimivo temo za posamezni predmet, ki jo lahko predstaviš le po slušni poti. Zanimivo, aktualno, vključiti otroško aktivnost in jedrnat povedati bistvo. Potrdilo sam nam je mnenje gospe Špele Šebenik, hkrati pa smo spoznali, da ob inovativni in strokovni skupini zmoremo dati radiu višjo vrednost, če bi aktualno, humorno in medpredmetno ponudil izobraževalne vsebine. Ne smemo pozabiti, da bi takšna oddaja dosegla tudi prebivalce iz socialno šibkejših okolij, nespodbudnih okolij, priseljencev in jim omogočala brezplačno izobraževanje, širjenje splošnega znanja, ki ga danes tako primanjkuje.

Pri obdelavi podatkov, analizi in interpretaciji smo skupaj z mentoricami pregledali vse opravljeno delo. Pogovorili smo se o hipotezah, jih ovrednotili in sprejeli zaključke.

Zavedamo se, da bi raziskovalno delo v času brez omejitev potekalo lažje, hitrejša bi bila izmenjava informacij, saj bi vsak dan v živo na šoli lahko predebatirali svoje ideje in nova spoznanja. Hkrati pa nas življenje brez te epidemije in omejitev ne bi pripeljalo do inovativne ideje, pogovorov, kaj lahko naredimo bolje, kje v družbi, ki zaradi interneta deluje zelo ozaveščena, najdemo možnosti izboljšave.

4 SKLEP

Pouk na radiu? Točno to, kar je na začetku predstavljalo velik in težak korak, je v teh sklepnih mislih dobilo globlji pomen in smisel. Predvsem ob spodbudno izrečenih besedah, ki so nam dale zagon, da smo ta inovacijski projekt pripeljali do zaključne točke. Kaj smo se v tem času naučili, novega spoznali? Kako ključnega pomena je aktivno, zanimivo in produktivno izpeljan pouk, ki smo ga v zadnjem letu bili primorani večkrat spremljati preko raznoraznih videokonferenčnih srečanj?

Idejo o popestritvi in dopolnitvi učenja v šoli in na daljavo smo razvili s pomočjo otrok in odraslih, vpletenih v proces izobraževanja in medijev, to novo ustvarjalno polje, čigar vpliva se vse premalo zavedamo.

Odkar sta televizija in radio postala cenovno dostopna, lahko govorimo o generaciji, ki jo vzgajajo mediji. Od malih nog oziroma oči preživimo veliko časa pred ekrani ali poslušamo radijske sprejemnike. Mladi smo vedno bili kritični do družbenih pojavov in se želeli vključevati v dogajanje, vplivati, povedati svoje mnenje. Tokrat smo zavzeli stališče, da lahko pri učenju pomagamo drug drugemu s pomočjo radia, dnevnih izobraževalnih oddaj, ki jih oblikujemo skupaj z izkušenimi novinarji in učitelji, da zagotovijo strokovnost in kvaliteto. Ob tako pripravljenih in vodenih oddajah bi otroci poglobili svoje znanje, hkrati pa bi predstavljale razbremenitev staršev ob vsakodnevnih obveznostih. Ne gre zanemariti dejstva, da je te oddaje mogoče vključiti na radijske valove ob primernem popoldanskem času in s pomočjo interneta zagotoviti možnost ponovnega poslušanja. Način učenja preko radijskih valov se lahko udejanja bodisi v času šolanja na daljavo ali kot spremljevalec šolanja v šolskih klopeh.

Danes govorimo o otrocih, ki razvijajo odvisnost od računalniških igrice in televizije, so neaktivni, počasni in niso nič samoiniciativni. Mi pa smo v majhnem šolskem vzorcu našli veliko otrok, pripravljenih aktivno sodelovati, pripravljati učne vsebine za radijske oddaje, svoje znanje posredovati drugim. To je višji nivo učenja, ki ga v učilnici izpeljemo kot tutorji. Imamo tudi učitelje, ki so že pripravljali oddaje z učenci, vendar so vključevale drugačne vsebine. Na koncu imamo tudi radijske postaje in voditelje, ki se zavedajo, da lahko medijski prostor začne načrtno izobraževati in za osnovo uporabi kar učne načrte.

5 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Ob zavedanju, da splošna poučenost generacij, ki jih vzgajajo mediji, upada, je nujno izpostaviti vlogo slednjih. Ob zabavi, glasbi in dnevnih novicah ponuditi kratke, a kvalitetne, dnevno prisotne izobraževalne vsebine, ki bodo razširile obzorja tako otrokom kot tudi drugim socialno šibkejšim skupinam ljudi. V mislih imamo priseljence, ki se učijo slovenskega jezika, ljudi, ki si ne morejo zapolniti polic s knjigami in zaradi boja za preživetje nimajo časa za iskanje znanj, otroke, s katerimi se starši doma ne učijo in pogovarjajo o šolskih vsebinah. Radio je medij, ki je dostopen vsem, poslušamo ga lahko v avtobusu, traktorju, avtomobilu, na polju in v sobi, po radijskih valovih ali internetu. Je cenovno dostopen, ne razvija odvisnosti in ne škodi telesnemu razvoju.

Naša ideja bogato zapolnjuje šolski, medijski in družbeni prostor, ga izobražuje in motivira za učenje, ki je ključ do kvalitetnega življenja, kritičnega presojanja sedanjosti in izboljšanje medsebojnih odnosov. Uspelo nam je pripraviti kratke oddaje brez odraslih, če pa združimo moči, lahko naša dejanja spremenijo svet na bolje.

6 VIRI IN LITERATURA

SPLETNI VIRI

- <https://sl.wikipedia.org/wiki/Ob%C4%8Dilo> (10. 11. 2020)
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Medijska_pismenost (10. 11. 2020)
- <https://sl.wikipedia.org/wiki/Radio> (10. 11. 2020)
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Radiotelevizija_Slovenija (10. 11. 2020)
- https://arhiv.akos-rs.si/files/Elektronski_mediji/Medijska_ucilnica/Raziskave_in_analize/Mediana-APEK-porocilo-20111102.pdf (4. 1. 2020)
- https://www.akos-rs.si/fileadmin/user_upload/AKOS-Analiza-radijske-ponudbe-v-RS-in-moznosti-za-njen-razvoj-Junij-2014-1.pdf (4. 1. 2020)
- <https://otroski.rtv slo.si/radio> (7. 12. 2020)
- <https://otroski.rtv slo.si/televizija> (7. 12. 2020)
- <http://torekobpetih.si/tema/radijske-oddaje-brez-radia/> (2.11.2020)
- <https://radioprvi.rtv slo.si/radijska-igra-za-otroke/> (2.11. 2020)
- <https://otroski.rtv slo.si/rio/rio-za-starse> (2.11.2020)
- <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=ob%C4%8Dilo>
- <https://www.rtv slo.si/moja-generacija/25-april-izumitelj-ki-je-razvil-radijske-prenose/331481> (17. 2. 2021)

KNJIŽNI VIRI

- UNIVERZA V LJUBLJANI FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE Jana Sedej
Mentorica: Doc. dr. Karmen Erjavec VZGOJA ZA MEDIJE KOT IZBIRNI PREDMET
V OSNOVNI ŠOLI Diplomsko delo Ljubljana, 2005 (<http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Sedej-Jana.PDF>)
- Radijska kontaktna oddaja, Nika Kurent, diplomsko delo UNI v LJ, FDV, 2006
(<http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Kurent-Nika.PDF>) (2.11.2020)
- UNIVERZA V MARIBORU PEDAGOŠKA FAKULTETA Oddelek za razredni pouk
Magistrsko delo VZGOJA ZA MEDIJE NA RAZREDNI STOPNJI Nikita Niki
Vrbnjak (<https://dk.um.si/Dokument.php?id=80093>)
- Erjavec, Volčič; (1999), Tisk – očem obisk,
- Mohor, Košir, Stanonik; (1999), Naš čas-opis
- Erjavec, Volčič; (2000), Moj vodnik je zaslon
- Erjavec, Volčič; (1999), Medijska pismenost

7 PRILOGE

Priloga 1: Anketa za otroke

ZDRAVO, SVA JOŠT IN STAŠ IN IMAVA SUPER IDEJO, DA BI POUK POTEKAL TUDI NA RADIU. PROSIM POMAGAJ NAMA S SVOJIMI ODGOVORI.

1 - KATERI RAZRED OBISKUJEŠ?

- 1. RAZRED
- 2. RAZRED
- 3. RAZRED
- 4. RAZRED

2 - ALI POSLUŠAŠ RADIO?

- DA
- NE

3 - KATERO RADIJSKO POSTAJO NAJRAJE POSLUŠAŠ?

4 - KATERE PREDMETE BI SE LAHKO UČIL S POMOČJO ODDAJE NA RADIU?

Možnih je več odgovorov

- SLOVENSKI JEZIK
- MATEMATIKA
- SPOZNAVANJE OKOLJA
- LIKOVNA UMETNOST
- GLASBENA UMETNOST
- ŠPORT
- TUJ JEZIK

5 - KDO VSE BI LAHKO SODELOVAL V ODDAJI S POUKOM?

Možnih je več odgovorov

- OTROCI
- UČITELJI
- STARŠI
- STARI STARŠI
 - DRUGI LJUDJE:
 -

6 - ALI BI TI SODELOVAL/A V RADIJSKI ODDAJI?

- DA
- MOGOČE
- NE

7 - PRI POUKU KATEREGA PREDMETA BI ŽELEL/A SOEDLOVATI?

Možnih je več odgovorov

- SLOVENSKI JEZIK
- MATEMATIKA
- SPOZNAVANJE OKOLJA
- LIKOVNA UMETNOST
- GLASBENA UMETNOST
- ŠPORT
- TUJ JEZIK

8 - BI TVOJI SOŠOLCI POSLUŠALI POUK NA RADIU?

- DA
- NE

Priloga 2: Anketa za odrasle

Prosimo, če si vzamete nekaj minut in s klikom na »Naslednja stran« pričnete z izpolnjevanjem ankete.

1 - Spol

- Moški
- Ženski

2 - Starost

- 20 - 30 let
- 31 - 40 let
- 41 - 50 let
- 51 let in več

3 - Koliko vaših otrok se izobražuje na daljavo?

- 1
- 2
- 3 ali več

4 - Katere razrede obiskujejo vaši otroci?

Možnih je več odgovorov

- 1. razred
- 2. razred
- 3. razred
- 4. razred
- 5. razred
- 6. razred
- 7. razred
- 8. razred
- 9. razred
- Srednja šola

5 - Ali poslušate radio?

- Da, pogosto
- Da, občasno
- Ne

6 - Ali bi poslušali pouk na radiu, če bi ga predvajali?

Da

Ne

7 - Ali menite, da bi lahko radijski izobraževalni program dopolnil šolski pouk?

Da, bilo bi zanimivo

Mogoče

Ne

8 - Ali menite, da bi otroci od 1. do 3. razreda poslušali radijske oddaje z učno vsebino?

Da

Ne

9 - Katere vrste oddaj se vam zdijo primerne za izvedbo pouka na radiu?

Možnih je več odgovorov

Glasbene

Kontaktne

Radijske igre

Spletne radijske oddaje

Drugo:

10 - Vsebine katerih predmetov, bi lahko predvajali v različnih tipih oddaj?

	Glasbena oddaja	Kontaktna oddaja	Radijska igra	Spletna radijska oddaja	Ne gre
Slovenski jezik	☐	☐	☐	☐	☐
Matematika	☐	☐	☐	☐	☐
Spoznavanje okolja	☐	☐	☐	☐	☐
Glasbena umetnost	☐	☐	☐	☐	☐
Likovna umetnost	☐	☐	☐	☐	☐
Šport	☐	☐	☐	☐	☐
Tuj jezik	☐	☐	☐	☐	☐

11 - Ali menite, da je učenje s poslušanje koristno za vašega otroka?

Da

Ne

12 - S katerimi trditvami o učenju s poslušanjem učnih vsebin na radiu se strinjate?

Možnih je več odgovorov

- Odlična ideja, nekaj novega.
- Otrok ponavlja in utrjuje snov.
- Otrok si hitreje zapomni.
- Otrok si s poslušanjem krajša čas.
- Učenje lahko izvedemo tudi med vožnjo.
- Otrok bi bil bolj motiviran za učenje.
- Ni smiselno.
- Drugo:

Priloga 3: Dopis z Radia Slovenija

Datum:	2020-11-12 13:22
Od:	Sebenik Spela <Spela.Sebenik@rtvslo.si>

Spoštovani,

me veseli, da imate na šoli mlade z idejami, pogumom, sočutjem in voljo do ustvarjanja. Pomoč najmlajšim, ki so pri učenju res najbolj odvisni od staršev, pa je na žalost težje spraviti v radijsko obliko, kot se sprva zdi. V času spomladanske epidemije se je Program za mlade osredotočil na pomoč pri razlagi snovi pri višjih razredih: <https://radioprvi.rtv slo.si/radijska-ucilnica/>, pri tem pa smo izhajali iz tega, da nam pomagajo učitelji, ki so edini primerni in strokovno usposobljeni za poučevanje in razlago snovi.

Kar lahko ponudim, je sodelovanje v oddaji Radijski ringaraja (vsaka sobota od 8.05 in 9.00 na Prvem programu RaS) z gradivom, ki bi ga učenca namenila najmlajšim in bi bil strokovno in tehnično primeren in ustrezen. Oddaja sicer že zdaj vključuje kar precej zanimivih in tudi poučnih stvari, pa kratko zgodnico in pesem ter glasbeno-izobraževalno rubriko Violinček, ki pa se ne naslanjajo na učne načrte prvih treh razredov OŠ.

Če bi bila šola na daljavo še nekaj časa aktualna tudi za prvo triado, predlagam, da se slišimo. Spodaj so moji kontakti. Hvala in lp,

Špela Šebenik

Koordinatorica otroških in mladinskih vsebin na Prvem

1. program Radia Slovenija, RTV Slovenija, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana

E: spela.sebenik@rtvslo.si | T: +386 1 475 22 14 | M: +386 31 657810

Priloga 4: Intervju z Borom Greinerjem

Od: **Bor Greiner** <bor.greiner@radiocity.si>
Date: V sre., 10. feb. 2021 ob 13:51
Subject: Re: Prošnja za izpolnitev ankete za raziskovalno nalogo

Katere so po vašem mnenju slabosti šolanja na daljavo?

Komunikacija med ljudmi je večplastna v smislu prenašanja informacij. Zgolj ob tem kar lahko tudi preko spleta slišimo in vidimo, je fizična bližina nekaj kar občutimo in doda k celovitosti komunikacije. Ta na daljavo izostane. Ker smo socialna bitja je učenje v digitalni osami drugačno, kot v resnični skupini. Nenazadnje hitrost in učinkovitost podajanja snovi trenutno trpita tudi zaradi preprostega dejstva, da se vsi na novo učimo delovanja z mediji.

Ali ocenjujete, da bi lahko zvočni posnetki v obliki radijske igre, ki bi jih pripravili učitelji ali starejši učenci, dopolnili potek pouka na daljavo?

Seveda. Pripovedovanje zgodb je najstarejša in primarna oblika prenašanja znanja, radijska igra je samo izpeljanka tega.

Bi otrokom zvočni posnetki bili bolj zanimivi od podajanja snovi zgolj v pisni obliki?

Seveda. Otroci so se prej naučili poslušati, kot brati. To jim je naravneje, bližje in bolje.

Ali menite da bi bila radijska postaja Radio City in druge radijske postaje zainteresirane za objavo krajših poučnih radijskih posnetkov, ki bi dopolnili pouk na daljavo? Vaš odgovor prosim obrazložite.

Težko govorim za ostale radijske postaje, a postaje nacionalnega in regionalnega pomena bi morale čutiti odgovornost, da pomagajo pri reševanju tega aktualnega perečega problema. Radio City, ki se definira kot z mestom povezan radio bi to prav gotovo lahko počel, če obstaja interes in konsenz za to. Tudi nenamerna ekonomska eksploatacija tega ni izključena. Povedano drugače, tudi za komercialne radijske postaje bi to lahko imelo zdržno logiko.

Ali menite da bi bilo bolje da so posnetki objavljeni na drugih platformah ? Npr. Na spletni strani osnovne šole.

Pri objavah je smiselno ne omejevati se. Različni ljudje imajo različne možnosti in preference dostopa. Objava pa je tehnično in časovno nezahteven projekt.

Za katere šolske predmete ocenjujete da bi lahko del snovi otrokom podali preko radijske igre in zakaj ?

Slovenščina in zgodovina se zdita najbolj primerna, tudi ostali niso izključeni. Zavisi od spretnosti pripovedovalca. Ta mora biti več izziv predstaviti skozi pripovedno formo.

Priloga 5: Intervju z gospo Marinko Bečela

Kako ocenjujete vpliv šolanja na daljavo na učence?

Epidemija, ki nas je prizadela in traja eno leto z različno intenziteto, je močno posegla v življenje vsakega posameznika. Spremembe so sunkovite in ena izmed sprememb je tudi prekinitev utečenega izobraževalnega procesa. Na obstoječo rešitev »šolanja na daljavo« je potrebno pogledati z različnih zornih kotov. Poučevanje je v prvi vrsti interaktivni odnos, med dvema udeležencema učencem in učiteljem. Odnos ima komponento čustvenega, socialnega, intelektualnega, okoljskega. Pouk preko aplikacije ZOOM, ima skrčeno, osiromašeno funkcijo, ki je zreducirana le na podajanje učne vsebine, da učenci ne bi popolnoma zgubili stika z usvajanjem znanja.

Na uspešnost učenja vplivajo učenčeve učne strategije in stili. Učna strategija je zaporedje aktivnosti, ki jih učenec izvaja od začetka do konca delovnega procesa učenja. Seveda pa je pomembno, kakšen je njegov učni stil, ki mu zagotavlja, da se najbolje uči. Posameznikov učni stil je torej kombinacija zaznavanja, obdelovanja in vrednotenja informacij ter izkušenj. Če primerjate sebe z drugimi učenci, boso zlahka zaznali razlike v stilih učenja. Nekateri se najlažje učijo, če berejo iz knjige, drugi s poslušanjem razlage, spet tretji iz slikovne predstavitve in četrti iz praktične aktivnosti. Nekateri se najraje učijo sami, medtem ko drugi snov dodobra razumejo in osvojijo šele, ko so o tem intenzivno razpravljali z drugimi. Vsega zgoraj naštetega verjetno ni mogoče vnašati v proces učenja na daljavo.

K temu, je pa potrebno še dodati vplive okolja (družinske dinamike) in možnosti, ki jih ima otrok za spremljanje procesa učenja v domačem okolju.

Koliko in na kak način si zapomnimo posredovano gradivo nam prikazuje spodnja slika:

Zgornja slika nam pokaže odstotke, na kak način si v procesu poučevanja gradivo najboljše zapomnimo. Posredovanje učne snovi preko aplikacije zooma je verjetno v pretežni meri usmerjena na slišano. Tukaj pa pridemo, do pomembne razlike med poslušati in slišati. Vemo, da poslušamo lahko zelo površno, slišimo pa kadar aktivno poslušamo, to pa je že interaktivno, vključuje dvosmerno komunikacijo. To pomeni, da je učenec aktiven udeleženec učnega procesa. Največ, pa se učimo iz sodelovalnega učenja, to pomeni, delo v malih skupinah, diskusija, preverjanje. To aplikacije za delo na daljavo sicer omogočajo, vendar je delo na tak način omogočeno zgolj do petega razreda osnovne šole, ko pouk izvaja en učitelj ali za delo z učenci, ki so dovolj zreli, da bodo v skupini, v kateri ne bo odrasle osebe aktivno sodelovali.

Katere so po vašem mnenju slabosti šolanja na daljavo?

Največja slabost šolanja na daljavo je trajanje. Učenci so predolgo odstranjeni iz aktivnega učnega procesa. Odhod učenca v šolsko okolje je v prvi vrsti varovalni dejavnik, tako glede čustvenega, socialnega in intelektualnega razvoja otroka.

Druženje z vrstniki je izjemnega pomena za razvoj otrokove samozavesti, razvijanja odnosov, tekmovanja, vzpodbujanja, preverjanja lastnega razvoja.

Predolgo šolanje na daljavo povzroča pri učencih upad motivacije, pozornosti, koncentracije, čustvene stiske, premalo telesne aktivnosti.

Družine se med seboj razlikujejo in veliko je družin, v katerih so odnosi za otroka lahko čustveno breme, ki ga ne morejo sprostiti v drugih socialnih okoljih.

Za otroke in njihov razvoj je obiskovanje šole ključnega pomena. Dlje kot so šole zaprte, večje bodo izgube na področju znanja in več bo daljno ročnih posledic. Skrbijo tudi posledice zaradi izgube socialnih veščin, ki jih bo le težko nadomestiti.

Negativni vplivi zaradi zaprtja izobraževalnih ustanov se pri otrocih kažejo tudi v neprimernem prehranjevanju, ki vodi v debelost ali motnje hranjenja, povečujejo pa se tudi tveganja za različne zlorabe in nasilje.

Ali ocenjujete, da bi lahko zvočni posnetki v obliki radijske igre, ki bi jih pripravili učitelji ali starejši učenci, dopolnili potek pouka na daljavo?

Uporaba radijskih posnetkov je primerna pri vseh predmetih, najsi bo to umetnost, glasba, tuji jeziki, telovadba in tudi ostali predmeti. Kajti vemo, da imajo možgani dve polovici, ki ima vsaka svoja področja. Najbolje se učimo, kadar učni proces poveže obe polovici možganov, takrat smo najbolj dejavni in ustvarjalni. Motivacija pa je na višku. Povezovanje učenja z radijskimi posnetki je zato kreativno, domiselno in zelo priporočljivo za kreativno učenje.

Za katere šolske predmete ocenjujete, da bi bila radijska igra najbolj primerna in zakaj?

Aktivnost podajanja učnih vsebin na različne načine je primerna za vse predmete. Prepletanje različnih stilov poučevanja je dobrodošlo pri vseh predmetih, ker zajema vse učne stile, dviguje motivacijo in kreativnost učenja. Zato je najbolj priporočljiva pri tujih jezikih, glasbi, umetnosti in gibalnih predmetih.

Priloga 6: Intervju z učiteljico A. L.

Spoštovana učiteljica,

seznanjena sva, da ste študirali novinarstvo, zato vas prosiva za pomoč pri najinem inovacijskem projektu. Najina ideja je pripraviti radijske oddaje, ki bi imele učne vsebine za učence prve triade. Dnevno bi se ob istem času odvijale na radijski postaji, vključili bi različne goste in pomagali učencem pri učenju. Prosiva vas, da nama odgovorite na nekaj vprašanj.

Ali menite, da množični mediji enakovredno pomagajo pri učenju na daljavo?

Lahko zelo pomagajo, če jih uporabljamo v tej smeri. Ključna je pravilna izbira medijskih sporočil (to pomeni, da so zanesljiva, da vemo, kdo je lastnik medija in kakšen je torej namen njegovega sporočanja). Seveda pa mora biti učenec zelo samoiniciativen, da jih tudi v praksi uporablja. Velika verjetnost je, da ga hitro premamijo vsebine, ki so mu bližje (igrice, družbena omrežja).

Kateri medij, bi izpostavili kot najbolj uporaben?

Gotovo je to internet, saj omogoča dostop do raznolikih vsebin (videoposnetki, filmi, zvočni posnetki, animacije, besedila, podatki, naloge...). S pomočjo interneta lahko dostopamo tudi do drugih medijev (časopisi, revije, televizija, radio).

Kako bi po vašem mnenju lahko vključili radio v učenje na daljavo? Kateri tip oddaj bi bil primeren za pouk?

Jaz sem ga vključila tako, da so učenci pri etiki poslušali oddajo Botrstvo (zgodbo enega izmed otrok). Lažje je, ker je večina radijskih oddaj dostopna tudi na spletu in jih lahko poslušas za nazaj. Na Valu 202 je primerna oddaja recimo Globalna vas, kjer se pogovarjajo s Slovenci, ki živijo v tujini in pripovedujejo o posebnostih in načinu življenja v posameznih državah.

Verjetno pa vaju zanima, kako bi vključili »nov« radijski program? Predvsem delno diferencirano v smislu starostnih skupin. Spet je vprašanje, ali gre za vnaprej posnete oddaje ali tudi za možnost oddajanja v živo (da se lahko npr. tudi učenci vključijo z vprašanji, da je kakšen kviz, za sprostitev glasbene želje...). Da oddaje vodijo tudi mladi. Vprašanje pa je, koliko je danes med učenci radio kot medij aktualen, mislim da ne preveč.

V kolikšni meri se strinjate, da bi skoraj vse predmete v prvi triadi lahko posredovali preko radijskih oddaj?

Marsikaj bi gotovo lahko, čeprav je konkreten prikaz pri mlajših nepogrešljiv, radio pa to težko nadomesti.

Kaj pa sicer menite o najini ideji?

Zdi se mi zanimiva, saj sem kot srednja generacija precej navezana na radio. Ga poslušam vsak dan tako doma kot v avtu. Kakšen pa bi bil dejanski odziv učencev, bosta verjetno ugotovila prav v nalogi. Me zelo zanimajo vjine ugotovitve.

Priloga 7: Intervju z učiteljico K. Č.

Spoštovana učiteljica,

seznanjena sva, da imate veliko izkušenj z delom na radiu. Najina ideja je, pripraviti program za učence prvega vzgojno izobraževalnega obdobja, kot pomoč pri učenju doma.

Kaj menite o najini ideji?

Menim, da je vajina ideja odlična, saj bi takšen program pomenil obogatitev vzgojno-izobraževalnega programa, poleg tega bi učence spodbudil k slušnemu povzemanju znanja, kar je samo po sebi zelo dobro za razvoj otrok.

Ali, po vaših izkušnjah, lahko vključimo tudi učence in učitelje v snemanje radijskih oddaj namenjene pouku?

Seveda lahko. Seveda bi to morali biti učenci in učitelji, ki se pravilno in jasno izražajo, saj so te lastnosti ključnega pomena pri delu na radiju (poslušalci nas ne vidijo, nas le slišijo).

Kateri tip oddaj bi bil primeren za pouk?

To bi lahko bile v naprej posnete oddaje posvečene določeni tematiki. Lahko bi bile tudi kontaktne oddaje v katere bi se vključevali otroci s svojimi vprašanji.

Menite, da bi otrokom koristilo učenje s poslušanjem?

Menim, da bi zelo koristilo. Menim, da poslušanje zelo zanemarjamo in zato velikokrat pride do nerazumevanja, saj učence zamotijo številni drugi dražljaji, pri radijskih oddajah pa dobesedno moraš poslušati.

Mi je bilo v veselje. Upam, da vam vajina naloga uspe. Veliko uspeha vama želim.

Priloga 8: Učitelji tujih jezikov

Kako ocenjujete vpliv šolanja na daljavo na učence?

Menim, da je vpliv zelo velik. Zgodile so se velike spremembe v našem razmišljanju ter šolanju.

Vpliv šole na daljavo na učence je v največji meri negativen. Učenci so vedno manj motivirani za delo, ne morejo se družiti s svojimi sošolci in veliko ur preživijo pred elektronskimi napravami – posledično se gibajo manj. Nastale so velike razlike v znanju med učenci, saj vseh učencev starši ne spodbujajo v enaki meri.

Nekateri učenci stagnirajo v znanju, izgubljajo motivacijo. Vidim tudi priložnosti za učence; za učenje organizacije dela, razvijanje samostojnosti pri delu, iznajdljivosti, iskanja virov...

Večina učencev se pri šolanju na daljavo ne odziva najbolje. Mislim, predvsem na dojetanje učne snovi, na oddajanje domačih nalog, na razumevanje navodil ter na rezultate preverjanj. Učenci se ne zavedajo, da je samo prostor in metoda učenja drugačna, da je na koncu pomembno znanje, tudi, če pri tem sediš na postelji in ne v šolski klopi.

Menim, da ima velik vpliv. Po drugi strani pa se bo večina prilagodila in izboljšala v tehničnem znanju. Pridobili bomo IKT znanja, ki jih drugače ne bi (učitelji in učenci). V prihodnosti bo več služb v IKT in bo večina ta znanja tako potrebovala. Pri nekaterih učencih je napredek res velik in dosegajo pri šolanju na daljavo celo boljše rezultate, kot v šoli. Šolanje na daljavo ima tako pozitivne in negativne plati.

Katere so po vašem mnenju slabosti šolanja na daljavo?

Učenci, ki niso notranje motivirani za delo oz. učenje, so le-tega dali na stran.

Slabosti so: prevelik stik z elektronskimi napravami, premalo gibanja, neenakovredne možnosti za učenje ...

Slabosti vidim na področju socialnega in čustvenega razvoja, pomanjkanje druženja z vrstniki.

Predvsem pri učenju jezika je premalo interakcije - dialogi, poslušati drug drugega, učenje od drugih, posnemanje realnih situacij (razen na videokonferenčnih urah - preko Zooma, vendar zaradi tehničnih težav pride do prekinjanja, nekateri ne slišijo dobro, itd. kakovost upada.)

Učitelj nima pregleda na dogajanje doma, na koncentracijo med zoom urami. Ne veš, če učenec med uro posluša, si pravilno zapisuje, kdo vse je prisoten pri urah v ozadju, kaj učenci počnejo na zaslonu (igranje igrice, ipd.). Največ težav je tam, kjer že sicer ni razvita učna rutina oz. razporeditev dejavnosti čez ves dan.

Pri nekaterih prihaja do velikih stisk (več otrok uporablja en računalnik; nekateri starši so manj večji tehnično in ni enaka podpora doma; več otrok si deli sobo s sorojenci in je potem delo oteženo; nekateri otroci so tehnično nevešči in zato v stresu). Spet pa drugi, ki se ne udeležujejo pouka, zaostajajo in bo večji primanjkljaj znanja, kot če bi bili na šoli. Tem učencem se snov in naloge nabirajo in jim bo bolj naporno, kot če bi delali sproti.

Ali ocenjujete, da bi lahko zvočni posnetki v obliki radijske igre, ki bi jih pripravili učitelji ali starejši učenci, dopolnili potek pouka na daljavo pri tujem predmetu?

Da.

Seveda. Vsak stik s tujim jezikom je več kot dobrodošel. To velja predvsem za najmlajše učence, za katere je najpomembneje, da poslušajo jezik. Brez slikovne podpore jezika ne bi razumeli, zato bi v radijske posnetke morali dodati veliko zvočnih efektov.

Občasno, da. Mislim, da je ključ raznolikost.

Radijske igre so pripravljene za širšo publiko in ne za posameznik oddelek. Pri pouku tujega jezika so zvočni posnetki ključnega pomena, tako posnetki učitelja pri dajanju navodil ali pri urjenju izgovorjave kot tudi skrbno izbrani spletni posnetki oz. video vsebine. Radijska igra razvija slušno razumevanje, kar je možno v tej obliki uporabiti samo za učence predmetne stopnje. Za mlajše učence radijska igra v tujem jeziku ni ustrezno didaktično sredstvo, saj za razumevanje njene vsebine učenci nujno potrebujejo vizualizacije.

Menim, da bi radijska igra lahko dobro dopolnjevala pouk na daljavo. Če gre za informativno-razvedrilni program, je ne le popestritev, se učenci lahko iz tega kaj novega naučijo. Podobno kot pri televizijskem informativnem programu. Na Hrvaškem so recimo v času šolanja na daljavo na nacionalni televiziji pripravili informativno oddajo za otroke (da so se lahko učili preko TV-ja najrazličnejše vsebine, tudi matematične in druge). Malo bolj resno kot Infodrom. Pri tujih jezikih se pri pouku pogosto uporabljajo zvočni posnetki (dialogi).

Kakšne so po vašem mnenju prednosti zvočnih posnetkov pri tujem jeziku?

Učenci slišijo izgovorjavo.

Prednosti je veliko. S poslušanjem jezika se največ naučimo. Vendar ob poslušanju potrebujemo slikovno podporo.

Razvijanje slušnega razumevanja, poslušanje izgovorjave, stik z jezikom v glasovni podobi

Zvočni posnetki služijo za usvajanje ritma in intonacije jezika ter urjenju izgovorjave besedišča. Ker se zapis in izgovorjava besed v nemščini ne ujemata, je potrebno postopno razvijati slušno razumevanje, govorne spretnosti, bralne spretnosti ter šele na koncu pisne spretnosti. Pomembno je zlogovanje besed. Zvočni posnetki so lahko posnetki avtentičnih govorcev, kjer se sliši ritem in intonacija. Brez njih lahko prebereš zapisano povsem narobe in te posledično avtentični govorcev ne razumejo.

Da se sliši pravilna izgovorjava in da si lažje predstavljamo pogovor med naravnimi govorcev. Pri poslušanju smo praviloma tudi bolj pozorni na besede, kot če imamo videoposnetke, saj smo tam bolj pozorni na sliko kot na besede. Podobno kot podnapisi (najboljše jih je izklopiti – slovenske), potem se več naučimo.

Bi radijska igra oziroma zvočni posnetek pomagal izboljšati izgovorjavo?

Da.

Zagotovo. Učenci največkrat pričnejo uporabljati izgovorjavo, ki jo slišijo.

Vsekakor pripomore, potrebne so govorne vaje oz. utrjevanje

Zgolj radijska igra ali zvočni posnetek brez vizualne podpore (vsaj pri mlajših učencih) ne, saj ne bi vedeli kaj izgovarjajo in ne bi bili skoncentrirani pri poslušanju oz. ne bi ponavljali besed. Če ne veš, kaj ponavljaš, se naučeno ne zasidra v nevrone. Da se beseda ohrani v možganih, jo je potrebno vsaj 100x "doživeti" in to preko različnih kanalov - slušno, vidno, s tipanjem, govorjenjem, branjem, ipd. Pri tem je ključnega pomena, kdo ti informacijo poda. Oseba (in njen glas) ti mora biti simpatična, da se sploh odločiš, da boš to informacijo sprejel preko limbičnega sistema.

Menim, da bi pomagal izboljšati izgovorjavo. Učencem bi bilo zanimivo slišati svoje glasove in bi jih takšno ustvarjanje povezalo. Lahko bi imeli tudi zelo kratko šolsko radijsko oddajo, kratek prispevek, recimo enkrat mesečno (kot je običajno v tujini, mislim da v ZDA).

Bi otrokom zvočni posnetki bili bolj zanimivi od podajanja snovi zgolj v pisni obliki?

Da in hkrati menim, da je še boljše kombinacije zvoka in slike.

Drži, še posebej za najmlajše.

Vsekakor, zato se tega poslužujem.

Zagotovo, če bi bili slikovno podkrepljeni. Zato se v času pouka na daljavo pri urah tujega jezika ves čas snemamo ter pripravljamo kratke filme.

Mislim, da so zvočni in avdio-vizualni posnetki zelo pomembni. Na tak način se naučimo jezika in kulture. Bolj kot smo navdušeni za kulturo neke države, bolj bomo motivirani k učenju jezika. Zvočni in video posnetki so bolj doživeti, kot besedilo. Včasih je teh posnetkov morda premalo pri običajnem pouku v šoli, sedaj pri šolanju na daljavo pa se je uporaba zvočnih in video posnetkov za namene učenja povečala pri vseh predmetih. Zanimiv je tudi vpliv avdio knjig na znanje jezika in obseg besedišča. Avdio knjige postajajo vse popularnejše in se jih lahko posluša tudi, kadar počnemo kaj drugega (recimo pospravljamo, vozimo).